БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 36 (16.119) • 12 февраль 1975 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ «ХИМИЯ ВА НЕФТЬ МАШИНАСОЗЛИГИ МИНИСТРЛИГИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА МАСТЕРЛАР РОЛИНИ ОШИРИШ БОРАСИДАГИ ИШИ ТЎҒРИСИДА»ГИ МАСАЛАНИ КЎРИБ ЧИҚДИ

КПСС Марказий Комитетининг қабул қилган қарорида КПСС XXIV съездининг мамлакат экономикасини ривожлантириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш борасидаги вазифаларини бажаришда бошланғич меҳнат коллективларининг бевосита раҳбари, ишчиларнинг ташкилотчиси ва тарбиячиси сифатида мастерлар муҳим роль ўйнаши айтилади.

Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги, корхоналарнинг хўжалик раҳбарлари ва партия ташкилотлари партия съезди қарорларини бажара бориб, мастер кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, шу кўп сонли ходимлар категориясининг ижодий фаолиятини кучайтириш борасидаги ишларни бир мунча яхшиладилар, уларнинг куч-ғайратларини план топшириқларини бажаришга ҳамда кимё, микробиология, нефть, газ, целлюлоза-қоғоз саноати ва саноатнинг бошқа соҳаларига аталган машина ва аппаратлар, комплект технология линиялари ва установкалар ясаш план топшириқларини бажаришга ва шуларни юқори сифат билан тайёрлашга сафарбар қилмоқдалар.

Химия машинасозлиги министрлигининг кўпгина корхоналарида мастерларни актив қатнаштирган ҳолда ишлаб чиқариш техникаси ва технологиясини такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва социалистик мусобақани ривожлантириш борасида катта-катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Хўжалик ҳисобига ўтказилган ишлаб чиқариш участкалари кўпаймоқда, уларни техника жиҳатидан нормалаш яхшиланмоқда. СССРнинг 50 йиллиги номли Урал химия машинасозлиги заводида ҳамда М. В. Фрунзе номли Суми машинасозлик заводида мастерлар билан катта-катта ишлар ўтказилмоқда ва булар ушбу коллективлар беш йиллик топшириқларини бажаришда юксак кўрсаткичларга эришишига кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Химия ва нефть машинасозлиги заводларидаги кўпчилик участкаларга тажрибали мутахассислар бошчилик қилмоқдалар, улар ишлаб чиқаришни моҳирона ташкил этаяптилар, ишчиларни тарбиялаш тўғрисида, уларнинг маданий-техникавий савиясини юксалтириш ва маиший турмушини яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилмоқдалар. Одатда мастерлар жамоат ишларини олиб борадилар, коммунистик меҳнат мактаблари ва иқтисодий ўқишга раҳбарлик қилмоқдалар. Бу соҳада новатор мастерлар ҳам оз эмас. Булар орасида Москва «Компрессор» совутгич машина-ускуналар заводининг катта мастери Т. Подпоринннинг технологик процесслар билан бевосита боғланган участкалар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш борасидаги ташаббуси қўллаб-қувватланди ва кенг ёйилди. Петров номли Волгоград нефть машинасозлиги заводида коммунистик меҳнат сменасининг мастери Т. Капустин ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчиси, ёш ишчиларнинг ажойиб мураббийси ва тарбиячиси эканлигини кўрсатди.

Тармоқнинг етакчи корхоналарида мастерлар кенгашлари тузилган ва улар яхши ишлаб турибди. Ишлаб чиқаришни бошқаришда мастерлар коллектив равишда қатнашувининг янги формаси бўлмиш кенгашлар уларнинг ижобий активлигини оширувчи муҳим восита бўлиб қолди. Масалан, «Уралхиммаш» заводининг мастерлар кенгаши мастерларнинг ишлаб чиқариш ва тарбиявий ишларидаги ижобий тажрибаларни ўрганиш ва ёйишни ташкил қилмоқда, меҳнатни илмий ташкил этиш планлари ва коллективларни социал ривожлантириш планларини ишлаб чиқишда қатнашмоқда, ходимларни участка раҳбари лавозимига кўрсатишда ўз тавсияларини бермоқда. Министрлик ва машинасозлик ишчилари касаба союзининг Марказий Комитети завод мастерлар кенгаши ишини ўрганиб чиқди ва шу кенгаш тўғрисидаги низомни тасдиқлади.

Министрлик, корхона раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқариш топшириқлари виждонан ва ижодий бажарилиши ҳамда кундалик тарбиявий ишлар учун мастерларни маънавий ва моддий рағбатлантиришга кўпроқ эътибор бера бошладилар. Тармоқда ва заводларда «Энг яхши мастер» номи учун таъсирчан социалистик мусобақа ташкил этилди. Мастерларни қайта тайёрлаш, уларни меҳнатни илмий ташкил этиш асосларига ҳамда илғор ишлаб чиқариш методларига ўргатиш, техниканинг энг янги ютуқлари билан таништириш учун махсус курслар очилди, тематик семинар ва кенгашлар чақирилиб турибди.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг мастерлар ролини ошириш борасида қилаётган ишлари ҳали замонавий талабларга мос келмаётганлигини ҳам таъкидлади.

Айрим корхоналарнинг раҳбарлари мастерларнинг самарали ишлаши учун зарур шарт-шароитлар яратмаяптилар, уларнинг тарбиявий фаолияти аҳамиятини етарлича баҳоламаяптилар,. Ишлаб чиқариш участкаларига материал ва инструментлар ўз вақтида етказиб берилмайдиган ҳоллар бўлиб турибди. Ишлаб чиқариш процессида участкаларда пайдо бўлувчи техникавий масалаларни завод шўъбалари кўпчилик ҳолларда сусткашлик билан ҳал этади, мастерларнинг иш ўринлари эса керакли тарзда жиҳозланган эмас. Мана шу сабабларга кўра мастерлар кўп вақтларини унумсиз сарфлашга ҳамда ўзларининг бевосита вазифалари бажарилишига зарар етказган ҳолда бошқа ишлар билан шуғулланишга мажбур бўлмоқдалар. Мастерлар қайта тайёрлаш процессида етарли ҳуқуқий билим, шунингдек меҳнатни ташкил этиш ва кишилар билан ишлаш юзасидан малакаларни тўла ҳосил қиладилар деб бўлмайди.

Химия ва нефть машинасозлиги министрлигининг коллегияси мастерлар фаолиятини яхшилаш тўғрисида унча ғамхўрлик қилмаётган бирлашма ва заводларнинг директорларига тегишли талабчанлик билан қарашмаяпти. Коллегия мастерларнинг ижобий тажрибаларини ёйиш тўғрисида қабул қилаётган қарорлар керакли ташкилий ишлар билан мустаҳкамланмаяпти, шу қарорларнинг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатишмаяпти. Химия машинасозлиги министрлигининг партия комитети шу нуқсонларни йўқотишга министрлик коммунистлари куч-ғайратини ўз вақтида сафарбар қилмади.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам мастерлар билан ишлашда камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилади. Министрлик ва идоралар ишлаб чиқаришда марказий фигура сифатида мастерларнинг обрўси ва ролини ошириш учун тегишли чораларни кўрмаяпти. Матбуотда, радио ва телевидение программаларида, ҳужжатли фильмларда энг яхши мастерларнинг иш тажрибалари суст пропаганда қилинаяпти, саноат корхоналаридаги ишлаб чиқариш участкалари коллективлари фаолиятининг кўпгина томонлари очиб берилмаяпти.

КПСС Марказий Комитети моддий ишлаб чиқариш доирасида ишчиларнинг бевосита раҳбари ва меҳнат процессларининг ташкилотчилари сифатида мастерларнинг ролини янада оширишни саноат министрликлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг бирламчи ишлаб чиқариш бўғинларини бошқаришни такомиллаштириш соҳасидаги энг муҳим вазифаси деб белгилади.

Қарорда мастер ишчиларнинг меҳнати ва маиший турмуши билан ғоятда чамбарчас боғланган раҳбар сифатида ишлаб чиқариш фаолиятига ва коллективнинг маънавий-сиёсий ҳолатига катта таъсир кўрсатади, деб таъкидланади. Ишлаб чиқариш топшириқларининг сифатли ва ўз вақтида бажарилиши, иш вақти, машина — ускуналардан самарали фойдаланиш, хавфсизлик техникаси қоидаларига риоя этиш, хом ашё, материал, ёқилғи ва электр энергиясини тежаб-тергаб сарфлаш мастерларнинг билими ва ташкилотчилик қобилиятларига кўп жиҳатдан боғлиқ. Айниқса ёшлар билан тарбиявий ишларни олиб боришда, коллективларда ўзаро ёрдам ва талабчанлик вазиятини вужудга келтиришда, кишиларнинг меҳнат ва ижтимоий активлигини оширишда мастер биринчи даражали роль ўйнайди.

Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги коллегияси зиммасига ишлаб чиқаришда мастерлар ролини ошириш, уларнинг ташаббуси ва ижодий активлигини ҳамма чоралар билан ривожлантириш юзасидан конкрет чораларни амалга оширишга корхона ва ташкилот раҳбарларининг куч-ғайратларини янада мақбул тарзда сарфлаш вазифаси юкланади.

Химия ва нефть машинасозлиги корхоналари ва бирлашмаларининг хўжалик раҳбарлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига: мастерларнинг ўз зиммаларига қўйилган вазифаларини муваффақиятли бажаришларини таъминлаш; ишда, ҳар бир иш ўрнидаги резервларни излаб топишда, илғор ишлаб чиқариш методларини жорий қилишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани ривожлантиришда, мураббийлик ҳаракати, рационализаторлик ишларида мастерларга ҳамма чоралар билан ёрдам ва мадад кўрсатиш; участка коллективлари ва мастерларнинг яхши ишини маънавий ва моддий рағбатлантириш борасидаги янги-янги таъсирчан формаларни излаб топиш; мастернинг обрўси доимо ошиб борадиган ва унинг ҳуқуқларига риоя этиладиган шарт-шароитларни яратиш; мастернинг профессионал тайёргарлигини оширишга, ишлаб чиқариш техникаси, экономикаси ва технологияси соҳасидаги билимларини кенгайтиришга ёрдам бериш; мастерлар партия сиёсатининг актив тарғиботчилари, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш тарбиячилари бўлишларига эришиш вазифалари топширилди.

Химия машинасозлиги министрлигининг партия комитети зиммасига министрлик коммунистларининг мастер ролини ошириш борасидаги фаолиятини мунтазам равишда контрол қилиб бориш вазифаси топширилади.

СССРнинг саноат министрликлари ва идораларига тармоқларда ишлаб чиқаришдаги мастерлар ролини кучайтириш борасида ўтказилаётган ишларни пухта ўрганиб чиқиб, таҳлил этиш, бирламчи ишлаб чиқариш бўғинлари раҳбарларининг фаолияти яхшиланишини таъминловчи комплекс тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш таклиф этилди.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари зиммасига мастерлар билан олиб борилувчи ишлар учун саноат бирлашмалари ва корхоналари раҳбарларининг, партия ташкилотларининг масъулиятини ошириш, шу категориядаги ходимлар кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйишни яхшилаш, мастерларнинг иш ва сиёсий тайёргарлик даражасини кўтариш, уларнинг илғор тажрибаларини ёйиш вазифаларини юклади. Ишлаб чиқариш участкаларида план топшириқларини бажариш ва коллектив аъзоларини тарбиялаш борасида партия группаларининг иши активлаштирилсин. Бу иш мастерлар билан чамбарчас алоқада амалга оширилиши назарда тутилмоғи керак.

СССР Министрлар Советининг меҳнат ва иш ҳақи масалалари билан шуғулланувчи давлат комитети зиммасига ВЦСПС ҳамда тегишли министрликлар ва идоралар билан биргаликда ишлаб чиқаришда мастернинг ролини янада ошириш, ишчиларнинг бевосита раҳбари ва тарбиячиси сифатида мастерларнинг ҳуқуқлари ва вазифалари тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш топширилди. Шу таклифларда мастер кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлашни яхшилаш, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун шарт-шароитлар яратиш борасидаги зарур чоралар кўрилиши ҳам кўзда тутилсин.

СССР Министрлар Советининг телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига, СССР Министрлар Советининг кинематография давлат комитетига, марказий ва маҳаллий газеталарнинг, журналлар ва нашриётларнинг редакцияларига илғор мастерлар ва ишлаб чиқариш участкалари коллективлари иши практикасини кенгроқ пропаганда қилиш, ишлаб чиқаришда мастернинг ролини ошириш борасидаги тадбирлар комплексини амалга оширишда корхона ва бирлашмалар, министрликлар ва идораларнинг, маҳаллий партия комитетлари, совет, касаба союз ва комсомол органларининг ижобий тажрибаларини кенгроқ очиб бериш тавсия қилинди. СССР Министрлар Советининг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига ишлаб чиқариш ва тарбия ишларида катта-катта муваффақиятларга эришган энг яхши мастерлар тўғрисида китоб ва брошюралар нашр этишни ташкил қилиш таклиф этилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида катта муваффақиятларга эришганлиги ҳамда меҳнат унумдорлигини, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва жамоат чорвачилигининг маҳсулдорлигини оширишда, 1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириб, давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан халқ хўжалик планларини ҳамда қабул қилган мажбуриятларини бажаришда шавкатли меҳнат намунасини кўрсатганликлари учун колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари, тайёрлов, транспорт, сув хўжалик ташкилотлари, «Сельхозтехника», хўжаликлараро корхоналар ходимларининг, шунингдек партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари ходимларининг катта бир группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ МАРРАЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1975 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг тўрт йили топшириқларини муваффақиятли бажардилар. Тўрт йил мобайнида саноат ишлаб чиқариши ҳажми планда мўлжалланган 36,8 процент ўрнига 38,6 процент кўпайди. Пландан ташқари 1,2 миллиард сўмлик саноат маҳсулотининг хилма-хил турлари реализация қилинди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти беш йиллик топшириқларида кўзда тутилган 10,9 процент ўрнига 16,7 процент ортди.

Республика меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олдилар ва 1974 йилда республиканинг экономикаси ҳамда маданиятини юксалтириш соҳасида янгидан-янги муваффақиятларга эришдилар. Саноат ходимлари маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан йиллик планни муддатидан илгари — 20 декабрда бажардилар, топшириққа қўшимча равишда 369,2 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми планда мўлжалланган 6,8 процент ўрнига 8,7 процент кўпайди, меҳнат унумдорлигини ошириш плани ортиғи билан бажарилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга муваффақ бўлдилар. Пахтакорлар рекордли ҳосил етиштириб, давлатга 5 миллион 330 минг тонна, яъни халқ хўжалик планида мўлжалланганидан 753 минг тонна кўпроқ пахта сотдилар. Бу қадар кўп миқдордаги пахта биринчи марта олинди ва пахтачиликнинг бутун тарихида биринчи марта ҳар гектар ердан энг мўл ҳосил — ўртача ҳисобда 30,8 центнердан пахта етиштирилди. Ҳосилнинг ярмидан кўпи машиналарда териб олинди. Кейинги йилларда дон етиштириш кўпайди, маккажўхорининг ялпи ҳосили 1973 йилдагига нисбатан 1,6 баравар ортди, ҳар гектар ердан олинган ҳосил 54,5 центнерга етди. Мамлакат шаҳарлари ва саноат марказларига сабзавот етказиб бериш ҳақидаги топшириқ ошириб бажарилди. Капитал қурилиш ва юк ташиш ҳажмлари кўпайди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг қарорига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида баён қилинган қоида ва хулосаларга, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амал қилиб, эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш билан бирга халқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтириш, совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 30 йиллигини муносиб нишонлаш, якунловчи йил ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун янада зўр ғайрат билан кураш олиб боришга қатъий қарор бердилар.

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1975 йилда қуйидаги социалистик мажбуриятларни ўз зиммаларига оладилар:

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари, 20 декабрда бажариш, пландан ташқари 500 миллион сўмлик маҳсулот бериш. 1975 йилда саноат ишлаб чиқариши ҳажмини планда мўлжалланган 5,7 процент ўрнига 8,9 процент кўпайтириш. Қўшимча равишда 270 миллион куб метр газ, 12,5 минг тонна нефть, 100 минг тонна минерал ўғит, 120 минг тонна кўмир, 5 минг тонна пўлат, ва 5 минг тонна прокат, 2,2 минг тонна рангли металл, 40 минг тонна цемент ишлаб чиқариш. Топшириқдан ташқари 300 та пахта териш машинаси, 30 минг тонна пахта толаси, 465 минг метр шойи газлама, 10,5 миллион сўмлик кийим-кечак, 340 минг жуфт чарм пойафзал, 650 минг сўмлик чинни идишлар, 10 минг тонна ўсимлик мойи, 25 минг тонна сут маҳсулоти тайёрлаш. Буюмларнинг 180 та янги хилини, кийим-кечак, пойафзал ва бошқа товарларнинг 1820 та янги модел ва фасонларини вужудга келтириш ҳамда ўзлаштириш. Давлат сифат белгиси аттестатидан ўтказиш учун буюмларнинг 240 хилини, шу жумладан халқ истеъмол қиладиган молларнинг 160 хилини тайёрлаш. 1975 йилда турли мақсадлар учун фойдаланиладиган бошқарувнинг 32 та автоматлаштирилган системасини, 15 ҳисоблаш марказини ва 19 электрон-ҳисоблаш машинасини, автоматлаштирилган ва механизациялаштирилган 290 дан ортиқ поток линияни ишга тушириш. Машина-ускуналардан фойдаланиш коэффициентини 10 процент кўпайтириш, сменаларга хизмат кўрсатиш зоналарини кенгайтириш ва сменаларни ошириш соҳасидаги ишни давом эттириш. Пландан ташқари 40 миллион сўмлик фойда олиш.

Қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 29 декабрда бажариш. Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқни ортиғи билан бажариш, қурилиш-монтаж ишлари қимматини планда мўлжаллангандагига нисбатан 0,2 процент ва тугалланмаган қурилиш ҳажмини 3 процент камайтириш.

Сирдарё ГРЭСида 300 минг киловатт қувватли тўртинчи энергоблокни, 133 километр узунликда 500 минг вольтли электр узатиш линиясини, Навоий цемент заводининг биринчи навбатини, Самарқанд суперфосфат заводида 853 минг тонна аммофос ишлаб чиқарадиган қувватларни, Жиззах шаҳрида устки трикотаж ва Урганч шаҳрида шойи тўқиш фабрикаларини муддатидан илгари ишга тушириш, Қарши магистрал каналини, Аму—Бухоро каналининг иккинчи навбатини тўла қувват билан ишга тушириш. 137 минг гектар суғориладиган янги ерларни ўзлаштириш, мавжуд 143 минг гектар ернинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, 49 минг гектар ерни тўлатўкис текислаш. Гўшт ва сут тайёрланадиган бир қанча чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларини ишга тушириш. 3 миллион 480 минг квадрат-метр уй-жойни, шу жумладан пландан ташқари саҳни 50 минг квадрат метр уй-жойни, 109 минг ўринли мактабларни, 24 минг ўринли мактабгача тарбия муассасаларини, 2300 ўринли касалхона биноларини қуриш. Шаҳарларда ва қишлоқ жойларида пландан ташқари 9 минг квартирани газ билан таъминлаш. Уй-жойлар ва социал-маданий объектларни йилнинг кварталлари бўйича фойдаланиш учун бир меъёрда топширишга эришиш. Қурувчилар ва монтажчиларнинг 420 комплекс бригадасида Н. А. Злобин методи бўйича бригада йўли билан пудратга олишни жорий қилиш.

Саноат ва қурилишда камида 250 миллион киловатт-соат электр энергияни, 34 минг тонна шартли ёқилғини, 23,5 минг тонна металлни, 32 минг куб метр ёғоч-тахтани, 990 минг куб метр газни, 5,7 минг тонна хом пахтани, 400 минг квадрат дециметр чарм товарларни, 510 минг квадрат метр ип газламани тежаш. Ихтироларни ва рационализаторларнинг таклифларини жорий қилиш йўли билан 95 миллион сўмдан ортиқ маблағни тежаш.

Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, механизациялаш, ирригация ва химиялаштиришни янада ривожлантириш йўли билан, ер, ўғит, сув ва техникадан самаралироқ фойдаланиш йўли билан барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширишни таъминлаш. 5,2 миллион тонна пахта етиштириб, давлатга сотиш, ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил олиш. Пахтанинг камида уч миллион тоннасини машиналарда териб олиш. 1975 йилда ҳар гектар ердан 45 центнер шоли, 70 центнер маккажўхори дони, 120 центнер беда олинишини таъминлаш. Давлатга 600 минг тонна дон, шу жумладан, 267 минг тонна шоли, 880 минг тонна сабзавот, 100 минг тонна картошка, 423 минг тонна полиз экинлари маҳсулоти, 160 минг тонна ҳўл мева, 246 минг тонна узум, 250 минг тонна каноп пояси, 21,6 минг тонна тамаки барги сотиш. Ихтисослаштириш, концентрациялаш, хўжаликлараро кооперациялаш негизида мол туёғи ва паррандалар сонининг кўпайтирилишини таъминлаш, давлатга 525 минг тонна, яъни 1974 йилдагига нисбатан 10 процент кўпроқ сут, 205 минг тонна, яъни ўтган йилдагига нисбатан 14 процент кўп мол ва парранда ҳамда 600 миллион дона ёки ўтган йилдагидан 16 процент кўп тухум сотиш, 24,5 минг тонна жун, 22,3 минг тонна пилла топшириш, чорвачиликни дағал ва ширали озуқалар билан тўла таъминлаш.

Пландан ташқари транспортнинг ҳамма турларида 3,5 миллион тонна юк ташиш. Вагонлардан фойдаланишни яхшилаш йўли билан қўшимча равишда юк ташиш учун 70 минг вагонни бўшатиб бериш. Шаҳарларда ва қишлоқ жойларда топшириқдан ташқари 4 минг телефон ўрнатиш.

Товар обороти йиллик планини муддатидан илгари бажариш. 1975 йилда ўз ўзига хизмат кўрсатиш усулида товар сотиш салмоғини давлат савдосида 45 процентгача, матлубот кооперацияси системасида 85 процентгача етказиш. Магазинларнинг савдо-сотиқ майдонини 54 минг квадрат метр ҳажмида ва умумий овқатланиш корхоналаридаги ўринлар сонини 15 мингтагача кўпайтириш. 32 минг тонна сабзавот ва картошка сиғадиган омборларни қуриб, фойдаланиш учун топшириш. Маиший хизмат кўрсатиш ҳажми юзасидан берилган топшириқни 2,5 миллион сўм миқдорида ошириб бажариш.

Илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотлари ҳамда олий ўқув юртларининг коллективлари илмий кучларни, моддий ва молиявий ресурсларни халқ хўжалигининг энг актуал проблемаларини ҳал этишга сафарбар қилиш, корхоналар, колхозлар ва совхозлар билан ижодий ҳамкорликни кенг ривожлантириш ва тугалланган илмий ишларни тезроқ жорий қилиш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда уларга ёрдам бериш мажбуриятини олдилар.

Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига маҳкам жипслашган Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари 1975 йил топшириқларини, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни ва умуман тўққизинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Социалистик мажбуриятлар саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданият, савдо, коммунал ва маиший хизмат меҳнаткашлари коллективларида, республика партия-хўжалик активи йиғилишида муҳокама этилди ва қабул қилинди.

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНЛАРИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИГА СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғоят катта муваффақиятларга эришганликлари ва деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириб, давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини ҳамда қабул қилинган мажбуриятларни муддатидан илгари бажаришда шавкатли меҳнат намунасини кўрсатганликлари учун қуйидагиларга СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ унвони берилсин ва ЛЕНИН ОРДЕНИ ҳамда «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» олтин медали топширилсин:

ЎЗБЕКИСТОН ССР БЎЙИЧА:

Бекбавлиев Ерпўлат — Қорақалпоғистон АССР Чимбой районидаги К. Авезов номли совхоз-техникумнинг бригада бошлиғи.

Валиев Аҳмад — Жиззах область, Пахтакор районидаги Кичанов номли совхознинг бригада бошлиғи.

Исоқова Мунаввар — Тошкент область, Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси.

Шовхиев Бобошер — Самарқанд область, Пахтачи районидаги Калинин номли колхознинг механизатори.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1975 йил 10 февраль.

Бекбавлиев Ерпўлат — Қорақалпоғистон АССР Чимбой районидаги К. Авезов номли совхоз — техникумнинг бригада бошлиғи.

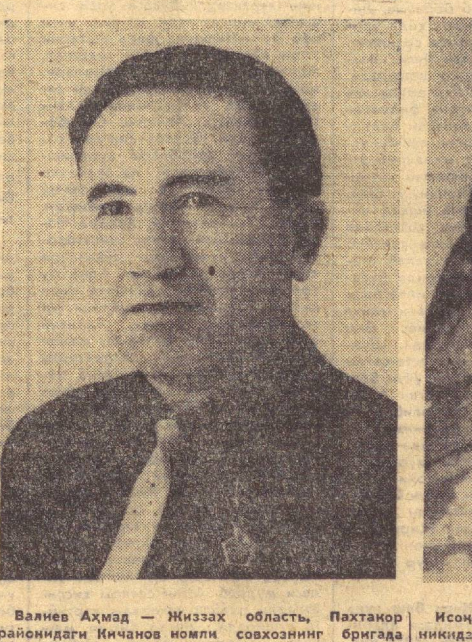

Валиев Аҳмад — Жиззах область, Пахтакор районидаги Кичанов номли совхознинг бригада бошлиғи.

Исоқова Мунаввар — Тошкент область, Оржоникидзе районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси.

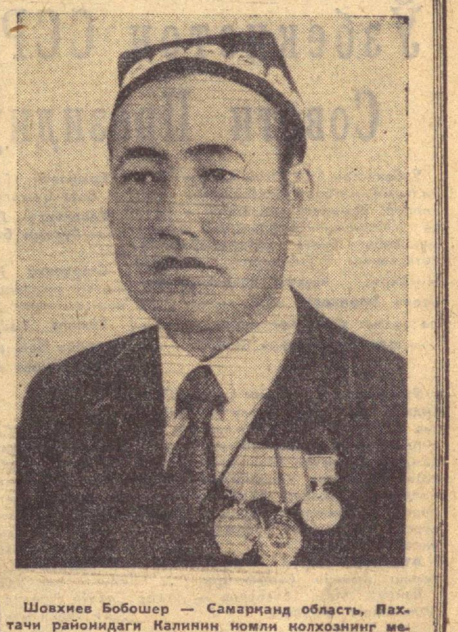

Шовхиев Бобошер — Самарқанд область, Пахтачи районидаги Калинин номли колхознинг механизатори.

МАЖБУРИЯТ ОЛДИКМИ, БАЖАРАМИЗ!

ИШЧИ СЎЗИМ

«Миконд» заводининг илғор ишчиси, А. Ершованинг «Сўзимиз қатъий» сарлавҳали мақоласи мени кўп нарсалар ҳақида ўйлаб кўришга даъват этди. Чиндан ҳам якунловчи йил бизнинг қаерда, қайси соҳада ёки қандай лавозимда ишлашимиздан қатъий назар, ҳар биримизнинг зиммамизга катта масъулият юклайди. Бу йил қай даражада ишлайдиган бўлсак, беш йиллигимиз муваффақиятлари ҳам шу даражада бўлиши ҳеч кимга сир эмас. Чунки, беш йиллик вазифалари бизнинг жонажон ишимиз бўлиб, у ўзининг бутун мақсадлари билан биринчи галда инсонга, инсон бахт-саодатига қаратилгандир. КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленумида маъқулланган ва СССР Олий Совети сессиясида баланд руҳ билан қабул қилинган 1975 йил халқ хўжалиги плани мутлақо реал план бўлиб, партия ва ҳукумат бу муҳим ҳужжатларида барчамизни умумхалқ социалистик мусобақаси байроғини янада баланд кўтаришга чақирди.

Совет кишиларининг якунловчи йил кайфияти ҳар қачонгидан яхши ва тетик. Ғоят осойишта бир шароитда яшаб турибмиз, меҳнат қилаяпмиз. КПСС XXIV съездида илгари сурилган Тинчлик программаси ғояларини ҳаётга оғишмай татбиқ этмоқдамиз. Бу, бизнинг кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшиб, кун сайин янги-янги марраларга илҳомлантирмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1975 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш ва тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли туғаллаш учун саноат, қурилиш, транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори сатрларини ўқиган ҳар бир совет кишиси бугунги кунда умум ишига арзигулик ҳисса қўшиш учун, партия чақириғига ўзининг амалий иши билан жавоб бериш учун отланди. Уларнинг сафида мен ҳам борман. 1975 йилда пландан ташқари 14 тоннадан зиёд калава ип тайёрлаб чиқариш юзасидан муқобил план олдим.

Ўтган бир йил ичида ивановолик мусобақадошларим — Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Анастасия Ерофеева ва Елена Амосовалар билан икки йиллик топшириғимизни адо этдик. Ҳар учаламиз ҳам беш йилликнинг тўрт йили давомида пландан ташқари 56 тоннадан калава ип тайёрлашга эришдик. Мен бу ютуқларга урчуқлар зичлигини ошириб, нормадаги 1160 ўрнига 2400 урчуқда иш олиб бориш натижасида эришдим.

Бизнинг ишимизда ҳар бир дақиқа ҳисобда. Баъзилар дақиқаларни вақт қаторига қўшишмайди. Лекин, фабрика тўқувчилари томонидан биргина сменада тежалган дақиқаларни дастлаб корхонадаги бутун ишчилар сонига, кейин йиллик сменалар сонига кўпайтириб боқинг-а! Кўз олдингизда бир неча юз минг сўмларга тенг қўшимча маҳсулот пайдо бўладики, бир қарашда бунга ишонгингиз келмайди. Аслини олганда айни ҳақиқат. Комбинатимиз худди ана шундай тежалган дақиқалар ҳисобига беш йилликнинг ўтган тўрт йили ичида планга қўшимча 1140 тонна калава ип, 6,6 миллион метр тайёр газлама ишлаб чиқарди. Фақат белгиловчи йилнинг ўзида 18 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилдик. Бу, ундан олдинги йилга нисбатан 2,8 процент кўпдир. Калава ип, хом сурп ва тайёр газлама ишлаб чиқариш плани 100,1 процент, ип тайёрлаш топшириғи 102,8 процент, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 100,1 процент бажарилди. Маҳсулот реализация қилиш плани эса 101,2 процент адо этилди.

Комбинатимиз тамғаси билан чиқарилаётган маҳсулот сўнгги йилларда ўз ҳажми ортиб, сифати яхшиланиб бормоқда. Ўтган йили давлат Сифат белгиси остида ишлаб чиқарилган маҳсулотларимизнинг ҳажми салкам икки баравар ортди. Газламаларимиз гўзаллик касб этиб бормоқда. «Ягодка», «Мая», «Райҳон», «Янгилик» сингари газламаларимиз харидорларга ёқиб қолди.

Ўзим ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг 100 процентга яқинини нуқул биринчи сортларга топширяпман. Лекин тажриба шуни кўрсатмоқдаки, тўқувчи бундан ҳам юксакроқ натижага эришиши мумкин. Бунинг учун ишга ҳалал бераётган баъзи камчиликлар тугатилиб, самарадорлиги юқори механизмлар билан таъминланишни истардик. Масалан, мен ишлаётган дастгоҳларга модернизация қилинган «ВР-1-43М» маркали ипнинг чидамлилик даражасини оширувчи янги приборлар ўрнатилган. Бу приборларни бизга Тошкентлик машинасозлар ясаб беришди. Лекин улар «Таштекстильмаш»да ишлаб чиқарилган машиналар учунгина мўлжаллангандир. Биздаги машиналарнинг кўпчилиги эса Пенза машинасозлик заводида тайёрланган. Ип узилиш ҳолларини қисқартирувчи ва маҳсулот сифатини оширувчи бундай приборларни пензалик машинасозлар ҳам тайёрлашса ва фабрикамиздаги барча машиналарга шундай приборлар ўрнатилса қандай яхши бўларди. Бу борада бизга республика Енгил саноат министрлиги СССР Енгил саноат министрлиги билан бамаслаҳат ёрдам берар, деган умиддамиз. Чунки, бир қарашда кичик туюлган бу масала аслида оддий коммунист ишчи сифатида бир мени эмас, фабрикамиздаги барча касбдошларимни ҳам тўлқинлантириб турибди.

Мен бугун газета минбаридан фойдаланиб, кўп минг кишилик корхонамиз номидан сўз бераман: биз, йигирувчилар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига ва партиянинг совет кишиларига кўрсатаётган чексиз ғамхўрликларига ўзимизнинг зарбдор меҳнатимиз, юксак муқобил планларимизнинг бекамикўст бажарилиши билан жавоб берамиз.

Буолма ЖЎРАЕВА,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Бирма Иттифоқи Социалистик Республикаси Президенти У Не Винга миллий байрам — мустақилликнинг 27 йиллиги муносабати билан табрик телеграммаси йўллади.

У Не Вин ўзининг жавоб телеграммасида қутловлар учун миннатдорчилик изҳор қилди.

Н. В. Подгорний билан У Не Виннинг телеграммаларида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик совет ва Бирма халқлари бахт-саодати йўлида, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам мустаҳкамланиб, ривожланаверади, деб ишонч билдирилади.

* * *

СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин Бирма Иттифоқи Социалистик Республикаси Бош министри У Сейн Винга миллий байрам—мустақилликнинг 27 йиллиги муносабати билан табрик телеграммаси йўллади.

У Сейн Вин ўзининг жавоб телеграммасида қутловлар учун миннатдорчилик изҳор қилди.

(ТАСС).

Прокуратура ходимлари кенгашмоқдалар

11 февраль куни Тошкентда Ўзбекистон ССР прокуратураси коллегиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Шу мажлисга Қорақалпоғистон АССРнинг, республика областлари, шаҳар ва районлар прокуратураларининг раҳбар ходимлари таклиф этилди.

Мажлисда прокуратура органларининг 1974 йилги иш якунлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1974 йилги декабрь Пленуми қарорлари ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати асосида республикада социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ тартиботини янада мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифалар тўғрисида Ўзбекистон ССР прокурори Н. Б. Бўрихўжаевнинг докладп муҳокама қилинди

Мажлисда СССР Бош прокурорининг ўринбосари А. С. Панкратов нутқ сўзлади.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин қатнашди.

Республика прокуратура органлари раҳбар ходимларининг семинар машғулотлари ўтказилади. Семинар программасига мувофиқ прокурорлик ишини такомиллаштиришнинг муҳим проблемалари юзасидан докладлар ва ахборотлар тингланади.

(ЎзТАГ).

МАТБУОТ ТАРҚАТИШНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК

МАТБУОТНИНГ КЕНГ МЕҲНАТКАШЛАР ОММАСИГА ТАЪСИР КУЧИ ТОБОРА ОШИБ БОРМОҚДА. РЕСПУБЛИКАМИЗДА НАШР ЭТИЛАЁТГАН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРНИНГ БИР ГАЛГИ ТИРАЖИ 10 МИЛЛИОН НУСХАДАН ОШИБ КЕТДИ.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ қарорларида оммавий ахборот ва пропаганда воситалари бўлган газета ва журналларнинг телевидение, радио ва информация агентликлари қатори янги инсонни камол топтиришдан иборат катта ва мураккаб ишда, капитализм дунёсига қарши олиб борилаётган идеология курашида партиянинг қудратли қуроли ролини ўтаётгани алоҳида таъкидлаб кўрсатилди. Партия ташкилотлари олдига коммунистик қурилишда вақтли матбуотдан тўла фойдаланиш, унинг таъсирчанлиги ва оперативлигини тинмай ошира бориш вазифаси қўйилди. КПСС XXIV съезди кўрсатмаларига биноан редакция ва босмахона коллективлари нашрларни ўз вақтида чиқариш, газета ва журналларни обуначиларга ва чакана савдо пунктларига тез етказиб беришдек муҳим ишга даъват этилгандирлар.

Республика партия ва совет органлари матбуот турларини чиқариш ва аҳолига етказиб бериш масаласини доимий назорат остига олганлар. Кейинги йилларда вақтли матбуотни ўз вақтида чиқариш ва етказиб бериш системасини такомиллаштириш учун бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республикада газета ва журналларни нашр этиш ва тарқатиш масаласи атрофлича таҳлил этилиб, муҳокама қилинди ва махсус қарор қабул қилинди. Бу қарорда газета ва журналларнинг редакциялари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти, областлардаги нашриётлар, алоқа органлари, матбуотни тарқатиш билан шуғулланадиган барча идоралар вақтли матбуот турларини чиқариш ва жойларга етказиб беришни тезлаштириш учун кўпгина ибратли ишлар қилаётганлиги таъкидланди. Республика, область, шаҳар, район газеталари ва журналларнинг редакциялари материалларни ўз вақтида теришга топшириш, нашрларнинг босилиш жараёнларида белгиланган графикка қатъий амал қилиш вазифасига алоҳида эътибор бера бошладилар. Редакцияларнинг айби билан нашрларнинг кечикиш ҳоллари кескин камайди. Матбуотнинг полиграфия базаси мустаҳкамланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти матбуот маҳсулотларини қисқа муддатларда сифатли қилиб чиқаришни таъминламоқда.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг вақтли матбуотни обуначиларга ва чакана савдо пунктларига жўнатиш ва етказиб бериш соҳасидаги ташкилотчилик иши даражаси ҳам анча яхшиланди. Газета ва журналларни ўқувчиларга босқичма-босқич етказиб беришни назорат қилиб бориш янада такомиллаштирилди. Республикада 76 та янги алоқа бўлинмалари очилди. 450 дан ортиқ алоқа узелларп бинолари, алоқа бўлинмалари қайта жиҳозланди ва қулай имкониятлар яратилди, қўшимча тарзда 200 мингдан ортиқ абонент шкафлари ҳамда таянч пунктлари ўрнатилди. Почтальонлар ҳам аниқ ва тезкорлик билан ишлайдиган бўлдилар. Матбуот турларини етказиб беришни механизациялаштириш ҳажми олти баравар кўпайди. Газета ва журналлар билан чакана савдо қиладиган тармоқлар кенгайиб, ўтган бир йил ичида 100 дан ортиқ янги киоскалар очилди.

РЕСПУБЛИКА Алоқа министрлиги партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитетлари, транспорт органлари билан ҳамкорликда почтанинг область, район ички йўллари ҳамда шаҳар маршрутларидаги ҳаракат жадвали, шунингдек газета ва журналларни турларга ажратиш ва корхоналарга етказиб беришнинг контроль муддатларини қайтадан белгилаб, тасдиқдан ўтказди. Ҳар бир газета тиражини топшириш, турларга ажратиш ва жўнатишнинг соатлик графиги жорий қилинди.

Почтальонларнинг меҳнатини енгиллаштириш, уларнинг бир ерда муқим ишлашини таъминлаш, кадрларнинг қўнимсизлигига барҳам бериш тадбирлари ҳам изчиллик билан амалга оширилмоқда. Почтальонлар учун 2500 та велосипед, кўп миқдорда мотороллер, мопед ва мотоцикллар ажратилди. Колхоз почтальонларини идора почтальонлари билан алмаштириш тугалланди.

Почта ходимлари ўтган йили 3 миллиард нусхадан ортиқ газета ва журналларни турларга ажратиб, обуначиларга етказиб бердилар. Матбуот тарқатиш ва етказиб бериш иши билан алоқа ходимларининг катта кўпчилиги ҳам шуғулланмоқда. Ҳар йили матбуот турларига обуна қабул қилишда «Союзпечать» ходимлари билан бирга 55 мингдан ортиқ жамоатчи матбуот тарқатувчилар ҳам иштирок этаётирлар. 3086 алоқа корхоналари, 10 мингдан ортиқ почтальонлар газета ва журналларни етказиб бериш билан шуғулланмоқдалар, 1350 киоскачи эса матбуот турлари билан чакана савдо қилмоқда.

Ўзбекистон ССР Граждан авиацияси бошқармаси системасида ҳам газета ва журнал тиражларини ташишни ташкил этиш анча яхшиланди. Тошкент аэропортида почта ва юк ташиш хизмати жорий қилиниб, матбуот турларини сақлаш ва ажратиш учун махсус шийпонлар ҳамда эстакадалар қурилди. Область марказларидаги ва республикадаги бир қатор шаҳарлар ҳамда районлардаги мавжуд аэропортларда ихтисослаштирилган майдончалар қурилиб, зарур ускуналар билан жиҳозланди.

Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг алоқа органлари ҳам газета ва журналларни ташишда қониқарли ишлар қилмоқда. Темир йўлда янгидан тўртта почта поезди ташкил қилинди, пассажир поездларидаги почта вагонларининг сони кўпайтирилди. Андижон, Чуст, Чортоқ, Навоий, Наманган, Бухоро ва бошқа темир йўл станцияларида матбуотни турларга ажратиш учун янги бинолар қурилиб, эскилари реконструкция қилинди.

Партия ва совет органлари газета ва журналларни чиқариш ва тарқатиш масаласига кўпроқ диққат-эътибор билан қарамоқдалар. Матбуот нашрларига раҳбарлик мустаҳкамланди. Давлат интизомига қаттиқ риоя қилиш устидан контроль кучайтирилди. Алоқа корхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, почта кадрларини танлаш ва жойига қўйиш, газета ва журналларни ташишни аниқ ташкил қилиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланиб, амалга оширилди.

Шу билан бирга, республикада вақтли матбуот нашрларини чиқариш, тарқатиш ва етказиб бериш ишида ҳали ҳам баъзи хато ва камчиликлар учраб турибди. Маълумки, газета ва журналларнинг ўқувчиларга етиб боргунча босиб ўтадиган катта йўли энг аввал редакциялардан бошланади. Ана шу сабабли нашрларни вақтида чиқариш кўп жиҳатдан редакцияларда ишнинг қай даражада ташкил этилишига боғлиқдир. Редакция коллективлари баъзан газета ва журналларни чиқариш графигининг бузилишига йўл қўяётгани сабабли 1974 йилда республика ва область газеталарининг 20 процентдан кўпроғи белгиланган муддатдан анча кечикиб босмадан чиқди. Бу эса, ўз навбатида матбуот турларини тарқатишнинг бошқа жараёнларига ҳам салбий таъсир кўрсатди.

Кўп ҳолларда Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги корхоналарининг айби билан газета ва журналлар асоссиз равишда ўқувчиларга кечикиб етказиб берилмоқда. Ўтказилган текширишда Хоразм, Сурхондарё ва Наманган областларида газетхонлар «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» газеталарининг кўпгина сонларини икки ва ҳатто уч кун кечикиб олаётганликлари аниқланди. «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газеталарини обуначилар баъзан бир кундан кейин олиб ўқиётир. Бу эса, ўз навбатида газетанинг республика пойтахти меҳнаткашларини янгиликлар билан таништиришдаги оперативлигини сусайтирмоқда.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг газета-журнал экспедицияси фаолияти ҳам шу куннинг талабига жавоб бермайди. Бир қатор алоқа корхоналарида матбуот нашрларини жўнатиш графиги ва етказиб бериш нормативига риоя қилинмаётир. Алоқа узелларида обуначилардан олинаётган хат, шикоят ва танқидий мулоҳазалар ҳамма вақт ҳам вақтида кўриб чиқилмаяпти. Айрим областлар, шаҳар ва районларда почтальонларга етарли ғамхўрлик кўрсатилмаётир.

Баъзан алоқа органларининг раҳбарлари почтальон кадрлар етишмаётганлигидан шикоят қиладилар. Ҳақиқатан ҳам бир қатор алоқа органларида ана шундай камчиликлар бор. Аммо бунинг сабабини чуқурроқ текшириб кўрилса, бундай аҳвол манфаатдор ташкилотлар ҳамда шахслар томонидан почтальонлар ишига зарур даражада эътибор билан қаралмаётгани натижасида содир бўлаётгани маълум бўлади. Алоқа органларида ҳамма вақт почтанинг аҳоли ўртасидаги обрўси, обуначиларга матбуот турларини етказиб бериш сифати кўп жиҳатдан ўзларининг асосий кадрлари — почтальонларнинг фаолияти билан белгиланиши ҳисобга олинмоғи лозим. Почтальонлар фахрли ва қийин касб эгаларидир. Алоқа корхоналари, партия ва совет органлари раҳбарларининг бурчи почтальонларнинг топширилган вазифани яхшироқ бажаришлари учун зарур ҳамма шароитларни яратиб беришдан, уларни транспорт воситалари билан таъминлашдан, кўчаларнинг ёруғ бўлиши, уй номерларини тартибга келтиришни таъминлашдан иборатдир. Алоқачиларнинг ижодий ташаббуси, илғор тажрибаларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг турли усул ва услубларидан тўлароқ фойдаланиш зарур.

МАТБУОТ нашрларини етказиб беришни яхшилаш алоқа органлари билан бирга, бошқа бир қатор идораларда ишнинг тўғри ташкил этилишига ҳам боғлиқдир. Ҳаво ва темир йўл транспортида газета ва журналларни ташиш тартиби ҳамон бузилмоқда. Ўзбекистон ССР Автотранспорт министрлиги ҳам ана шу соҳадаги мавжуд камчиликларини тугатганича йўқ.

Вақтли матбуот нашрларини ташиш ва тарқатиш масаласи партия ва совет органларининг доимий диққат-марказида бўлмоғи лозим. Партия комитетлари ва меҳнаткашлар депутатлари Советининг ижроия комитетлари газета ва журналларни ўқувчиларга вақтида етказиб беришга нималар ҳалақит бераётганини диққат билан ўрганиб, алоқа органларига конкрет ёрдам кўрсатмоқлари керак. Партия ва совет органларининг кундалик ғамхўрлиги ва ёрдами, айниқса алоқа корхоналарининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, почта кадрларини танлаш ва тарбиялаш, матбуот тарқатиш билан шуғулланаётган кишилар ишини аниқ ташкил қилиш учун жуда ҳам даркордир.

Доҳий В. И. Ленин турмушдаги муҳим воқеаларни ёритишда оперативлик кўрсатмаётган, нашрларни вақтида чиқаришни матбуот ишидаги асосий шартлардан бири қилиб қўймаган кишиларни қаттиқ танқид қилиб: «Кечикаётган газета сўнади», — деган эди. Доҳийнинг бу сўзлари вақтли матбуот турларини ташиш ва тарқатиш билан шуғулланадиган ташкилотлар фаолияти учун ҳам асос бўлиб қолмоғи лозим. Ҳамма жойда ишни шундай ташкил қилайликки, токи республикамиздаги ҳар бир газетхон ва журналхон ўзини қизиқтирадиган вақтли матбуот нашрларини ўз вақтида олиб ўқисин!

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАШРИЁТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишидаги хизматлари учун ҳамда 50 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1975 йил, 11 февраль. Тошкент шаҳри

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуот органларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Литературная газета»нинг Ўзбекистон ССРдаги мухбири, ёзувчи **Владимир Иванович Тюриковга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги кўп йиллик ва самарали ишлари учун ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг 50 йиллиги муносабати билан қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» Фахрий унвони берди:

Аъламов Тоғрул — журнал-ҳарф териш цехининг корректори

Вайсер Маса Евсеевна — қоғоз бўлимининг бошлиғи

Ермилова Галина Константиновна — бош бухгалтер ўринбосари

Савельева Любовь Антоновна — план бўлими бошлиғининг ўринбосари

Старченко Раиса Игнатьевна — ишлаб чиқариш бўлимининг инженер-технологи

Хўжаев Саъдулла — нодаврий нашрлар бош редактори.

Ёқубжонова Алла Петровна —бош технолог

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишидаги кўп йиллик ва самарали хизмати учун ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг 50 йиллиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ҚАҲРАМОНЛАР МАЙДОНИ

ТАҚРИЗ

Саид Аҳмад «Қирқ беш кун»* деб аталган романи билан ўн йиллик меҳнатининг самараси — «Уфқ» трилогиясига сўнгги нуқтани қўйди. Эсингизда бўлса, ёзувчи трилогиянинг биринчи нашр этилган китоби хотимасида шундай сўзларни ёзган эди: «Ерни кўз ёши эмас, пешона тери яшнатган. Инсоннинг ҳаётдан илинжи кўп. Ноумид шайтон дейдилар. Кўнгилга тасалли берувчи, одамни ҳамиша олға турғизувчи, ўйлатувчи, курашга чорловчи чигил жумбоқлар кўп бу оламда». Саид Аҳмад «Қирқ беш кун»нинг марказига ҳам мана шундай инсонни, курашга чорловчи бир қатор чигил жумбоқларни қўяди.

Роман бошида биз урушдан илгариги осуда ариқлар жилдираб оқиб турган, толлар қуюқ соя ташлаган, саратон офтобида ҳансираб ётган ўша таниш Зириллама қишлоғига кириб борамиз. Димоқларимизга ҳандалак ҳиди урилади. Лекин бу алдамчи сокинлик. Сал ўтмай қишлоқдан йиғи чиқади. Қишлоқ аҳли азага шошилади. Қишлоқнинг бошқа бир ерида эса кучини қаерга қўйишни билмаган жўмард паҳлавон Азизхон қорнига дарвоза табақасини қўйиб, устидан болаларни от миндириб ўтказади, ғазабидан кўкариб кетган аравакашларнинг бирини у ёққа, бирини бу ёққа отиб ишкал чиқаради; Икромжонлар ҳовлисида эса, Турсунбой пашшага таланиб такасалтанглик билан ухлаб ётади, унинг турқи атворида бўлажак қочоқнинг барча иллатлари ниш уриб туради, ёзувчи унинг равиш-рафторини беқиёс бир нафрат билан тасвирлайди. Шундан сўнг адиб бизни аста-секин трилогиянинг бу китоби учун бош қаҳрамон қилиб танланган Азизхоннинг ҳаёти ичига олиб кира бошлайди. Азизхон романнинг илгари чиққан китобларида бизга урушда фидокорлик кўрсатган, Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган, бутун Фарғонанинг фахрига айланган инсон сифатида таниш эди. «Қирқ беш кун»да адиб шу қаҳрамон йигитнинг биографиясига чуқур кириб боради.

Социалистик қурилишлар, даврнинг қиёфасини белгилайдиган улкан халқ ҳаракатлари Саид Аҳмад қаҳрамонлари тобланадиган синов майдонига айланади. Трилогиянинг бу китобида шундай синов майдони — халқимиз тарихининг шонли саҳифаларидан бири — қирқ беш кун ичида қуриб битказилган, халқ ҳаракатининг қудратини намойиш этган, янгича социал муносабатларнинг самараси бўлиб бунёд қилинган Катта Фарғона канали қурилишидир. Романда ёзувчи қаҳрамонининг биографиясинигина эмас, канал қурилиши биографиясини ҳам бадиий тадқиқ қилади. Канал қурилиши умумхалқ қаҳрамонона ҳаракатининг характерли бўлаги, узви сифатида кўрсатилади. Шунинг учун ҳам бу қурилишда фаол иштирок этган кўпгина тарихий шахслар, партия ва ҳукумат раҳбарлари, машҳур санъаткорлар роман саҳифаларида ўз изларини қолдириб ўтадилар. Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсупов сингари совет давлат арбоблари қурилишнинг ташаббускори ва жонкуяр раҳбари сифатида кўринсалар, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Тамарахоним, Ҳалима Носирова сингари улкан санъаткорлар унинг илҳомбахш куйчилари каби талқин этиладилар. Адиб бу ҳолларда тарихий ҳақиқатга амал қилади, ҳашамдор, публицистик тасвирлардан қочади. Тарихий шахсларни қисқа бўлса-да, жонли инсоний белгилари, характерли хусусиятлари билан кўрсатиб беришга интилади. Ерга урса кўкка сапчийдиган, ҳеч кимга бўй бермай юрган ўт-олов йигит Азизхон ўзидай шўх ва бебош севгисининг азми билан юрагини жизиллатган Лутфинисани олиб қочиб қурилишга келади. Кучини қаерга сиғдиришни билмай юрган содда ва дўлвор йигитнинг юрагига қурилиш бир илҳом бўлиб киради, унинг юрагида меҳнатга кучли иштиёқ уйғотади, шу иштиёқ ундаги мудраб ётган соғлом ҳиссиётларни рўёбга чиқаради, тартибга туширади. Канал битгач, матбуот конференциясида мухбирлардан бирининг «Сизни бундай қаҳрамонликка нима мажбур қилди?»—деган саволига Азизхон шундай жавоб қилади: «Очиғини айтсам, каналга бир кучимни кўрсатиб қўяй, полвонларни доғда қолдирай деб келгандим. Бошида шундоқ бўлди ҳам. Аммо кейинчалик қилаётган ишимнинг маъносига етиб қолдим. Одамларнинг завқ-шавқ билан ишлашларини кўриб, канал битгандан кейин қанақа бўлишини, бу иш ўйин эмас, жуда улуғ мақсад билан қилинаётганлигини сездим. Ўзимга ўзим: «Э, сен бола, чучварани хом санаб юрган экансан, қилаётган ишингдан юртга катта наф тегаркан, дедиму, аввалгидан ҳам кўпроқ тупроқ қазишга тушиб кетдим. Гап шуки, шу канал мени одам қилди. Шу канал мени юртга қўшди. Шу канал менга обрў берди. Мана бу ёғидан ўзларинг маъно чиқариб олаверинглар». Мана шу самимий сўзлар романнинг бош ғоясини ҳам белгилаб беради. Ёзувчи янги совет кишиси характерининг шаклланиш жараёнларини бунёдкорлик ишлари билан узвий боғлиқликда кўрсатиб беради.

Романнинг композицияси жуда ихчам ва содда, сюжет чизиқлари ҳам мураккаб эмас. «Қирқ беш кун»да ёзувчи бошқа кўп воқеаларнинг тасвирига ҳам ўрин берган бўлса-да, лекин роман сюжети бир чизиқлидир. Унинг асосида икки севишган: Лутфиниса билан Азизхоннинг тақдири ётади. Асарда шу чизиқнинг ўзигина маълум бир бадиий якунга боради. Қолган воқеалар, кишиларнинг тақдирлари шу бир чизиқ атрофида эпизодик равишда кўриниб туради. Шунинг учун ҳам романнинг услубида эпик тасвирдан кўра ҳикоя ёки қисса учун хос бўлган ифода кўпроқ намоён бўлади.

Лутфиниса билан Азизхоннинг муҳаббати содда покиза, қисқа умр кўрган муҳаббат. Улар ҳали бир-бирларини тўла англаб етмай туриб, бир-бирларини нима учун севишларини, нима учун бир-бирларисиз туролмасликларини фаҳмлаб етмай туриб, Лутфиниса жоҳил акаси томонидан ўлдирилади. Ёзувчи севишганларнинг учрашув онларини шоирона тасвирлайди, лекин уларнинг муҳаббатлари бўсалар ва интим ҳолатлардагина кўпроқ кўринади. Лутфиниса билан Азизхон ўз муҳаббатларидан қанчалик қониқмаган бўлсалар, қизиғи шундаки, бу қониқмаслик асар ўқувчисида ҳам туғилади.

«Қирқ беш кун» Саид Аҳмад ижодига хос ҳаётий, психологик кузатишларга бой. Жуда кўп эпизодларда ёзувчининг халқ қалбини билиши, нозик идрок этиши, миллий колоритни ифодалай олиши аён кўринади.

Айни чоқда роман таркибига унчалик сиғмай турган, композицион жиҳатдан осилиб қолган ҳодисалар ҳам йўқ эмас. Чунончи, реалистик роман нуқтаи назаридан қараганда, Вазиранинг Азизхонга ва Азизхоннинг Вазирага муносабатида аллақандай носамимийлик бор. Бу муносабат Азизхон юрагидаги муҳаббат кучини, унинг Лутфига бўлган вафо, оқибатини кўрсатиши керак. Лекин нима учундир бунда Азизхон ғайритабиий ҳаракатлар қилади, бу ҳаракатлар ёзувчи томонидан қаҳрамонга зўрлаб ёпиштирилганга ўхшаб кўринади. Эҳтимол, Азизхон ишқининг маъсумлигини кўрсатиш учун бошқачароқ, ишонарлироқ ечим топиш керакмиди. Яна Азизхоннинг роман сўнгидаги ҳолатларида, роман бошида Расул бўзанинг ўлишида, Икром хатти-ҳаракатларининг асосий воқеаларга сингимай туришида бадиий жиҳатдан маълум бир мантиқсизлик бордек туюлади. Эҳтимол, гап трилогия устида борганда, уни ташкил қилган романларнинг бадиий қимматли, мазмундорлиги бир-бирига мутаносиб ва уйғун бўлиши устида адиб ўйлаб кўриши, романларнинг бичимини бир-бирига мослаштириши керакдир. Саид Аҳмаднинг узоқ йиллар қилган меҳнати бугун йирик бир трилогия сифатида майдонга чиқиб, самарали якун топган экан, бу —адабиётимизга ютуқ, китобхонларга эса севинчдир.

Иброҳим ҒАФУРОВ.

* Саид Аҳмад. «Қирқ беш кун» роман. Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти. 1974 йил.

ХУШ хабарлар

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ҚИШЛОҚЛАР ЖАМОЛИ

ИЖЕВСК. Сарапуль районидаги «Россия» колхозининг марказида янги поселка қад ростлади. Қишлоқ оилалари газ плиталари, иссиқ сув, телефон билан таъминланган янги уйларга кўчиб ўтишди. Бу ерда замонавий ошхона, магазин, поликлиника ва болалар комбинати қуриб ишга туширилди. Бинокорлар тез фурсат ичида маданият уйи, мактаб, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинатини туҳфа этадилар.

ОДЕССА. Областнинг Бельяевск районидаги «Авангард» совхозида икки қаватли йирик панелли дастлабки турар-жой биноси қурилиши тугалланди. Уларни «Одессельстрой» тресги бинокорлари барпо этишган.

Йиғма темир-бетон маҳсулотларидан уй-жойлар қуриш Қора денгиз бўйидаги қишлоқларда янгилик. Яқинда бу ерда янги темирбетон буюмлар заводи фойдаланишга топширилди. Бу корхона йилига 10 минг квадрат метр маҳсулот тайёрлай олади.

Одесса области колхозларида бу йил енгил конструкцияли темирбетон маҳсулотларидан 8 миллион сўмдан зиёд хўжалик ва турар-жой объектлари қурилади.

ҚАРШИ ДАШТИНИ СУҒОРИШ

ТУРКМАНИСТОН ССР. Бу йил баҳорда қарши машина каналидан қўриқ ерларга сув чиқариш қарийб икки баравар кўпаяди. Бултур ишга туширилган Амударё—Таллимаржон каналининг биринчи навбати қурилишидаги олтита станцияга қўшимча 12 та сув кўтариб берадиган улкан насос ўрнатилди. Бу насосларнинг ҳар бири секундига 40 кубометр сувни 25 метр баландликка кўтариб беришга қодир. Мана шу мавсумда каналда жами 28 та қудратли насос ишлайди. Бу Қарши даштининг қўриқ ерларини сув билан мўл-кўл таъминлаш, барпо этилаётган Таллимаржон сув омборини оби-ҳаётга тўлдириш имкониятини беради. (ТАСС мухбирлари).

Фарғона области. Тошлоқ районидаги Карл Маркс номли колхоз механизаторлари қишки таъмирлаш тадбирларини пухта ва уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Хўжаликда мавжуд техникани кўкламги экиш мавсумига сифатли тайёрлаш юзасидан бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Суратда: кўкламги экиш мавсумига қатнашадиган техника ремонтдан чиқарилиб, старт майдонида шай қилиб қўйилди. Сифат комиссияси уларни бирма-бир кўздан кечирмоқда.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

Ургут тамакиси

Ургутни «Ўзбекистон Кавкази» деб бежиз айтишмаган. Унинг яна бир катта бойлиги бор — тамакидир. 1965 йили районда 9 минг тонна тамаки етиштирилган бўлса, ўтган йили эса ҳосил 21 минг тоннани ташкил этди. Беш йилликнинг тўрт йилида давлатга белгиланганидан 4380 тонна кўп тамаки етказиб берилди. «Правда», Крупская номли, Ильич номли хўжаликларда гектаридан 27-28 центнердан тамаки барги етиштирилади.

Тамакичиликни янада ривожлантириш учун катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Конибсув ичган тамаки кўчатлари барги сифатли бўлади. Шуни ҳисобга олиб Қоратепа сув омбори қурилиши бошланди. Яқинда 10 минг тонна тамакини қайта ишлайдиган завод қурилиши мўлжалланмоқда.

Ургутликлар қишки тадбирларни муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Ерларга яхоб берилаяпти. Техника ремонти ниҳоясига етказилмоқда.

Б. ИНОМОВ.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ БОСҚИЧ

ҚОРАКЎЛЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Чўпонлар учун энг масъулиятли давр бошланди, қишлов охирламоқда, қўзилатиш бошланмоқда. Февраль ва март ойлари қишлов даврининг энг масъулиятли босқичидир. Бу даврда яйловларда ўт кам бўлади, борининг тўйимлилик даражаси талабга жавоб бермайди. Шу сабабли қоракўл қўйлар ориқлай бошлайди. Бунга йўл қўймаслик учун қўйларнинг ҳаммасини, хусусан кўп эгиз қўзи берадиган совлиқларни тўйимли озуқалар билан боқишни кучайтириш талаб этилади.

Қиш ва эрта баҳорда қўйлар айниқса яхши парвариш қилинмаса шамоллаш, ичак-меъда ва бошқа касалликларга дучор бўлади. Ҳушёр бўлинмаса чиқим юз бериши мумкин. Вазифа боқимни кучайтириб, қўйларнинг семизлик даражасини сақлаб қолишдан иборат.

Қиш — баҳор даврида ориқлатиб қўйилган совлиқлар бола ташлайди, қўзилаган кезида сути кам бўлади, олинган қўзилар тез ўсмайди, жун миқдори камайиб кетади. Шу важдан ориқлаган қўйлар ажратиб олиниши, қўшимча озуқа билан боқилиши, бўғоз совлиқларга айниқса эътибор кучайтирилиши лозим. Бунинг учун хўжаликларнинг ички имкониятлари ҳисобга олинган ҳолда озуқа рациони тузилиши керак. Шу даврда ҳар бош бўғоз совлиққа кунига 1,1 озуқа бирлиги ва 80 граммгача ҳазм бўладиган протеиндан иборат ем-хашак бериш керак. Кўп эгиз берадиган совлиқларнинг озуқасида концентрат 30 процентни ташкил этса янада яхши бўлади.

Самарқанд областидаги «Қарноб» давлат наслчилик заводида озуқа тайёрлашга катта эътибор берилади. Турли хил ем-хашаклар қоришмасидан донадор озуқа тайёрланади. Донадор озуқа қўйларни юқори семизликда сақлаш, нобудгарчиликни тугатиш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш имкониятини беради. Вазифа — донадор озуқа тайёрлайдиган агрегатларнинг узлуксиз ишлашини таъминлашдан иборат. Бундай агрегатлар ҳали ўрнатилмаган жойларда турли йўллар билан аралаш озуқалар тайёрлаш зарур. Чунки аралаш озуқаларда тўйимли моддалар кўп бўлиб, қоракўл қўйларнинг мижозига мос келади.

Бироқ масаланинг бошқа томонини ҳам ҳисобга олиш керак. Қиш ва баҳор фаслларида ҳамма жойда қоракўл қўйлар учун бир хил режим қўллаш мақсадга мувофиқ эмас. Февраль ойининг охири, март ойининг бошларида республиканинг жанубий районларидаги яйловларда кўк ўтлар яхши ўсиб қолади, айни кезда қўзилатиш оммавий равишда бошланиб кетади. Бухоро области ва Қорақалпоғистон АССРнинг шимолий районларида эса бу вақтда ҳаво совуқ, қор-ёмғир бўлади. Қўйлар хўжаликлар ихтиёрида қолган озуқа билан боқилади. Оммавий қўзилатиш бошланишига 25-30 кун фурсат қолади.

Қўйчилик хўжаликларининг раҳбарлари, бош чўпонлар буни тўла ҳисобга олиб, қўйлар парваришини кучайтиришга қаратилган чоралар кўришлари керак. Бухоро ва Самарқанд областларининг қоракўлчилик усталари ҳар йили ана шу нозик вазиятни ҳисобга олиб иш тутиб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Кўп хўжаликларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, яйловларнинг озуқа ресурсларидан оқилона фойдаланилганда ортиқча сарф-харажат қилмай қўйларни юқори семизликда сақлаш ва кўп маҳсулот олиш мумкин. Бухоро областидаги «Оёққудуқ» совхози қўйчивонлари яйловларнинг табиий ўтидан самарали фойдаланиб, қишлов фасли учун ҳар бош қўйга 13 килограммдан 31 килограммгача дағал хашак сарфлаяпти. Сарфланган концентрат озуқа 19-27 килограммни ташкил этяпти. Самарқанд областидаги «Қизилча», «Нурота», Жиззах областидаги «Фориш» давлат наслчилик заводи ва совхозларида ҳам яйловларнинг ўтидан ишнинг кўзини билиб фойдаланиб, дағал хашак ва концентрат кам сарфланяпти. Яйловлардан бутун йил давомида оқилона фойдаланиш қоракўлчиликни ривожлантиришда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Илғор хўжаликларнинг тажрибаси яйловларнинг ўтидан тўла фойдаланилганда баҳорда кўплаб соғлом қўзилар олиш, қоракўл терининг сифатини яхшилаш, кўп жун қирқиш мумкинлигини кўрсатди. Ҳамма жойда яйловлардан фойдаланишда илғорлар тажрибасини кенг ёйишимиз керак.

Қиш ҳар доим қишлигини қилади, қишки совуқ яйловларда айниқса яққол сезилади. Шу боисдан чўпонлар қўйларни кошарлар, иссиқхоналар ва бошқа қулай жойларда асрайдилар. Бундай пайтда қўйларни озиқлантиришга эътиборни кучайтириш билан бирга, суғориш, минерал моддалар бериш, озуқалар қоришмаси тайёрлашга жиддий иш деб қараш керак. Бунинг учун оталарга қўшимча ишчи кучи, транспорт воситаси ажратиш, меҳнатни аниқ ташкил этиш лозим.

Қишловнинг соз ва бенуқсон ўтказишда зооветеринария мутахассисларининг масъулияти каттадир. Улар яйловларда ҳам, қўйхоналарда ҳам қўйларнинг узлуксиз озуқа ва сув билан таъминланиши устидан назорат олиб борадилар. Улар қўзилатиш даврида айниқса аниқ иш тутишлари, эгиз қўзилар олиш, уларни сақлаб қолиш, қоракўл тери тайёрлаш планининг бажарилишини таъминлаш чораларини кўришлари керак. Қўйлар сонини кўпайтиришда урғочи қўзиларни кўпроқ сақлаб қолиш катта аҳамиятга эга эканлигини унутмаслик даркор.

Айни кезда наслли эркак қўзиларни кўпайтириш муҳим аҳамиятга эгадир. Урғочи қўзиларни кўпайтириш ҳам, эркак қўзилар сонини ошириш ҳам кўп жиҳатдан қўзилатиш мавсумини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишга боғлиқдир. Бунда бўғоз совлиқларни қўзилашга тайёрлаш, янги туғилган қўзилар учун иссиқхоналар ажратиш, кимжон туғилганларини алоҳида асраш, етарли асбоб-ускуналар ажратишга алоҳида аҳамият бериш лозим. Хоналар тоза бўлиши ва дезинфекция қилиниши керак. Шу билан бирга қудуқлар ва суғориш иншоотлари тартибга келтириб қўйилиши даркор.

Республика партия ва ҳукумати қоракўлчиликни ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Республикамизда қоракўл қўйлар сони йилдан-йилга кўпайтирилиб, гўшт, қоракўл тери, жун етиштириш оширилмоқда. Эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун йўл қўйилган айрим камчиликларни тугатишимиз керак. Ўстиришга фақат зотли, келгусида кўп маҳсулот берадиган қўзиларни қолдириш керак. «Қандай бўлмасин планни бажариш керак» деган зарарли кайфиятга берилиб, нуқсонли қўзиларни ўстиришга қолдириш ярамайди. Бу билан ортиқча чиқимга йўл қўйилади. Нуқсонли қўзиларни ўстиришга қолдириш отарларни носараликка олиб келади, маҳсулот етиштириш, хусусан қоракўл терини кўпайтириш, сортини яхшилашга салбий таъсир кўрсатади.

Кейинги йилларда қўйлар подасида совлиқлар сони анча камайиб қолди. Бу ўстиришга қолдирилаётган қўзиларни тўғри танлай билмаслик оқибатидир. Қоракўлчиликка ихтисослаштирилган хўжаликларда урғочи қўйлар сони умумий қўйлар сонига нисбатан 72-75 процентни ташкил этиши керак. Амалда шундай кўрсаткичга эришилмаяпти. Бухоро областининг қоракўлчиликка ихтисослаштирилган хўжаликларида совлиқлар сони умумий қўйлар сонига нисбатан 59,8 процентни, Самарқанд областида 53,5 процентни, Қашқадарё областида 60 процентни, Қорақалпоғистон АССРда эса фақат 45 процентни ташкил этади. Йўл қўйилган камчиликни тугатиш, урғочи қўйлар сонини белгиланган миқдорга етказиш учун олинган умумий қўзиларнинг камида 45 процентини ўстиришга қолдириш керак. Янги туғилган қўзиларни дастлабки 10-15 кунлик даврида айниқса меҳр билан парвариш қилиш чорвадорларимиз, хусусан чўпон-чўлиқларимизнинг муҳим вазифасидир.

Кейинги йилларда қоракўл териларнинг сифатини яхшилаш борасида катта ишлар қилинди, олимлар билан ишлаб чиқариш новаторларининг ҳамкорликда олиб борган изланишлари яхши самаралар берди. Бироқ айрим хўжаликларда қоракўл тери давлат стандартига мос бўлмаган ҳолда тайёрланмоқда. Бу билан хўжаликлар ҳам, қоракўлчилар ҳам иқтисодий зарар кўрмоқда. Бундай кўринишга қарши қаттиқ курашмоғимиз, ностандарт қоракўл терини давлат плани ва социалистик мажбурият ҳисобига қабул қилмаслигимиз керак. Совет қоракўлчиси деган номни шарафлаш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Қоракўл терининг сифати ҳақида гап борганда қўзи сўйиш пунктларининг ишини яхшилаш, қўзиларни бу ерга келтириш, сўйиш, терининг ўзлик ҳолида бўлишини таъминлаш, қуритиш ва сақлашга эътиборни кучайтиришимиз керак.

Партия ва ҳукуматнинг 1975 йилда қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш ҳақидаги қарорида «Чорвачилик соҳасида мол ва парранда-лар ҳамма турларининг маҳсулдорлигини ошириш ҳамда уларнинг сонини кўпайтириш таъминлансин. Фермаларда прогрессив технология кенг жорий қилинсин. Чорва молларини интенсив суратда етиштириш ва бўрдоқига боқиш уюштирилсин. Мол озуқасидан самаралироқ фойдаланишга эришилсин» дейилган. Республикамиз қоракўлчиликлари мусобақада ғолиб чиқиш учун бутун куч-ғайратларини сафарбар этишлари керак.

С. АСОМОВ,
Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий тадқиқот институтининг директори.
Самарқанд шаҳри.

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

редакция почтасидан

Кеча «Совет Ўзбекистони»га 54 та хат, 2 та фотосурат келди. Газетхонлар шу кунлар мавзуида фикр юритадилар. Қуйида улардан айримлари билан танишасиз.

ВЕТЕРАНЛАР, ҚАЕРДАСИЗ?

8 гвардиячи армия ветеранлари совети Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги байрамини тадбирларини совет ветеранлари советлари билан биргаликда ишлаб чиқди. Юбилей кунларида армия ветеранларининг, жумладан Қизил Байроқли, Богдан Хмельницкий орденли 82-гвардиячи Запорожье дивизияси ветеранларининг учрашуви ўтказилади. Бизнинг гвардиячи дивизиямиз Сталинграддан Берлингача бўлган жанговар йўлни босиб ўтди. Унинг сафида барча республикалардан келган, жумладан ўзбекистонлик жангчилар ҳам фашистларга қарши жанг қилганлар.

Қадрли дўстлар, 82-гвардиячи ўқчи дивизия ветеранлари, ветеранлар совети сизлардан хабар кутади. Ўзингиз ҳақингизгина эмас, шу билан бирга полкдошларингиз тўғрисида ҳам хабар қилишингизни сўраймиз. Ўз жанговар хотираларингизни, урушдан кейинги ҳаётингиз ҳақида қуйидаги адресга ёзиб юборишингизни сўраймиз: Саранск шаҳри-27. Октябрь 50 йиллиги проспекти, 4-уй, 35-хона.

А. ПЛЕХОВ.
82-гвардиячи ўқчи дивизия ветеранлар советининг раиси.

ПОЛКДОШЛАРНИ КУТАМИЗ

1-гвардиячи кавалерия корпуси 2-гвардиячи Қрим кавалерия дивизияси 4-гвардиячи отлиқ полкининг Улуғ Ватан уруши ветеранлари группаси номидан илтимос қиламиз. Газетангиз орқали тўртинчи отлиқ полкнинг собиқ жангчиларига маълум қилсангиз: немис-фашист қўшинлари устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги шарафига полкдошлар учрашувини ўтказмоқчимиз. Бу полкда хизмат қилган собиқ кавалериячилар Днепропетровск область, Пятихата район Троицкое қишлоғига хабар берсинлар. Учрашув вақти ва жойи полкдошларга алоҳида маълум қилинади.

И. И. КОЗЛОВ,
запасдаги гвардиячи старший лейтенант.

ЯХШИЛАРГА РАҲМАТ!

ПАРВОНАДИР ВАТАН БОШИНГДА

Ўн саккиз ёшлардаги йигит раис хонасига журъатсизгина мўралади.

— Киравер, Комилжон. Кела қол, ўғлим... — илиқ қарши олди раис.

Комилжон ўзини тутолмай ҳўнграб юборди.

— Ие, йигит деб сени ким айтади? Қани, ёшингни артиб, ўзингни қўлга ол-чи, — раис болага далда бермоқчи бўларди-ю, лекин бу оила фожиасини ўйлаб, юраги орқага тортарди.

— Биргалашиб болаларни катта қиламиз, ўқитамиз...

Ўтган йилнинг май ойида Фрунзе номли колхоз правлениеси йиғилиши шундай қарор қабул қилди: 5-бригадада ота-онасиз қолган беш ўғил-қизнинг балоғатга етишдаги ғамхўрликни колхоз ўз оталиғига олади.

Болалар иссиқсиз ҳам, ёлғиз ҳам қолишмади. Ҳамқишлоқларининг бири ота бўлса, бошқаси оналик қилмоқда. Раис Рўзимат ака эса уларни тез-тез йўқлаб туради. Маслаҳати билан, меҳри билан болаларнинг кўнглини кўтаради. Болаларга атаб янги иморат қуриб бериш таклифини ҳам раис кўтариб чиқди.

Икки марта Ленин ордени кавалери Рўзимат ака Мадаминовнинг олижаноблиги, одамларга нисбатан меҳрибон, камтар раҳбар эканини ҳамма билади. Унинг яхшиликларидан баҳраманд бўлганлар озмунчами?!

Болалар ўсишяпти. Мана, Комилжон ҳам вояга етиб, Совет Армияси сафида хизмат қиляпти. У колхоз раиси Рўзимат ака Мадаминов, аммаси Шукуржон Ражабоваларни меҳрибон отам, онам деб хат ёзади, улар орқали укаларининг аҳволини билиб туради. Комилжон Оллоберганов укалари Қурбонбой, Дилором, Раҳима ва Анорхонлардан кўнгли тўқ. У укалари ҳамқишлоқлари ардоғида эканини яхши билади.

Ҳа, болалар ҳеч нарсадан кам эмас. Улар ўқишяпти. Коллективнинг тарбиясида камол топишяпти. Яхшиямки, уларнинг бошини силайдиган ҳамқишлоқлари, пиру-бадавлат колхози бор, давлати бор. Ҳамиша парвонадир она-Ватани бошида.

Шукуржон ТОҲИРОВА,
Хоразм область, Хива район, Фрунзе номли колхоз.

Шунингдек, сариосиёлик В. Новиков, жарқўрғонлик Ш. Омонов, форишлик Х. Отамуродов, наманганлик О. Мўминов, бекободлик Э. Дўстбеков, андижонлик У. Ҳолиқов, Х. Юнусов, самарқандлик Н. Эшқувватов, Г. Ғофурова, И. Юсупов, Д. Эгамбердиева, Р. Худойбердиев, фарғоналик С. Баратов, М. Йўлдошев, янгийўллик К. Юнусов, ғиждувонлик О. Норова, жиззахлик Э. Жумабеков, сурхондарёлик Э. Абдураҳмонов, У. Бекмуродов, тошкентлик М. Мусаева, Д. Муталовлар ҳам қизиқарли хат-хабарлар йўллаганлар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АНГОЛАДА

ЛУАНДА, 10 февраль. (ТАСС). Мустамлакачиликнинг тугатилиши ва ўтиш даври ҳукумати тузилиши Анголада СССР билан муносабатлар ўрнатиш ва уни ривожлантириш учун қулай шароит яратди, деди Португалиянинг Анголадаги олий комиссари Силва Кардозу. С. Кардозу бу ерда Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет Комитетининг масъул секретари А. С. Дзасохов бошчилигидаги совет жамоатчилиги делегациясини қабул қилди. Делегация Ангола халқининг мустамлакачиликка қарши қуролли кураши бошланганлигининг 14 йиллиги байрамида қатнашиш учун Анголани озод қилиш халқ ҳаракатининг таклифига биноан Луандага меҳмон бўлиб келди.

БОМБАЙДА МАДАНИЯТ УЙИ

БОМБАЙ, 10 февраль. **(ТАСС мухбири).** Ҳиндистондаги Махараштра штатининг маъмурий ва маданий маркази — Бомбай шаҳрида совет маданияти уйи очилди. Маданият уйининг очилиш маросимида Совет — Ҳиндистон маданий алоқалар жамиятининг президенти, СССР оғир индустрия корхоналари қурилиши министри М. В. Голдин, Ҳиндистон—Совет маданият жамиятининг президенти, Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги собиқ элчиси К. П. Ш. Менон, Махараштра штати ҳукуматининг аъзолари, таниқли жамоат арбоблари қатнашдилар.

Мамлакат коммунистик ҳаракатининг ветерани Ш. Г. Сардесаи йиғилиш аҳлини табриклаб, Бомбайда совет маданияти уйининг очилиши ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасида дўстона маданий алоқаларни мустаҳкамлашга хизмат қилади, унинг жамоатчилигига кўп миллатли Совет давлати маданияти билан яқиндан танишиш учун кўмаклашади, деб айтди. У. Ҳиндистоннинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлашга, Осиёда ва бутун дунёда тинчликни таъминлашга СССРнинг катта ҳисса қўшаётганлигини ҳам уқтириб ўтди.

Совет маданияти уйи Бомбайнинг марказий кўчаларидан бири «Педдар-роудда» жойлашган. Уч қаватли кенг ва чиройли бинода — катта зал, кутубхона, КПСС билан совет халқининг Тинчлик программасини амалга ошириш учун, коммунизм қурилиши учун олиб бораётган курашига бағишланган фотостендлар бор.

К. П. Ш. Менон ТАСС мухбирига айтганидек, Бомбайда совет маданияти уйининг очилиши Ҳиндистон билан совет халқлари ўртасида традицион маданий алоқалар ва дўстона ҳамкорликни ривожлантириш тарихида катта воқеадир.

В. МАТЯШ.

ЮПИТЕРДА СУВ БОРМИ?

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Америкалик астрономлар улкан Юпитер планетасининг атмосферасида сув борлигини аниқладилар. Улар Юпитерда бирон ҳаёт шакли бор-йўқлиги тўғрисидаги масалани ҳал этиш учун бу кашфиётни ниҳоятда муҳим деб ҳисоблайдилар. Аризона штати университетининг олимлари махсус равишда ускуналанган «С-141 старлифтер» самолётида ернинг юқори атмосферасига чиқарилган асбоблар, шу жумладан инфрақизил телескоп ёрдамида қуёш системасининг энг катта планетаси атмосферасида сув аломатларини топдилар.

«У жойда сув борлигига ҳеч бир шубҳа йўқ», — деди доктор Гарольд Ларсон. Г. Ларсон ва унинг ҳамкасблари Америка астрономия жамиятининг 17 февралда бўладиган мажлисида шу кашфиёт тўғрисида муфассал доклад қиладилар. Олимлар қуёш системасининг чекка планетасида биринчи марта ўзида кислороди бўлган молекула топилди, деб таъкидладилар.

Юпитер устида бундан аввал ўтказилган кузатишлар кимёвий бирикма изларини топишга олиб келди. Шулар ерда биринчи ҳаёт шакллари пайдо бўлишининг даракчилари бўлган, деб фараз қилинади.

Самолётдаги инфрақизил телескоп Юпитер атмосфераси қаърида сув борлигини пайқади. Ўша жойдаги босим ердаги босимдан 20 марта ошади.

ЯВАДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

ЖАКАРТА, 10 февраль. (ТАСС). Ўтган якшанба куни Ғарбий Явада қаттиқ ер ости силкинишлари бўлди. Ер қимирлаши натижасида Сукабуми округида юзлаб аҳоли бошпанасиз қолди, маҳаллий йўлларда автомобиль ва темирйўл алоқаси издан чиқди, электр линиялари бузилди. Аҳоли ўртасида қурбонлар бор.

ХИТОЙДА АМАЛДОРЛАР ЎЗГАРИБ ТУРГАНЛИГИГА САБАБ НИМА?

Яқинда Хитой маъмурларининг расмий вакили Хитой армияси бош штаби бошлиғи ва бош сиёсий бошқарма бошлиғи лавозимига янги кишилар тайинланганлигини журналистларга маълум қилди. Бош штаб бошлиғи қилиб Дэн Сяо-пин ва бош сиёсий бошқарма бошлиғи қилиб Чжан Чунь-Цяо тайинланди. Улар Хитой Халқ Республикаси Давлат Кенгаши бош министрининг ўринбосарлари ҳамдир.

Мамлакатнинг олий ҳарбий доираларида бўлиб ўтган бир қанча ўзгаришлар мана шу кейинги тайинлашлар билан якунланди. Ўтган йилнинг охирлари ва шу йилнинг бошларида бош штаб бошлиғининг тўртта ўринбосари ва бир қанча бош бошқармаларнинг (ҳарбий ҳаво кучлари, орқа томон ва шу сингари бошқармалар) раҳбарлари яна ўзгарганлиги маълум бўлиб қолди. Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг январь ойи ўрталарида бўлиб ўтган сессиясида янги мудофаа министри лавозимига Е. Цзянь-ин тасдиқланди.

Халқ вакиллари Умумхитой мажлиси сессиясида қабул қилинган мамлакат янги конституциясига мувофиқ Хитой қуролли кучларига умумий раҳбарлик Мао Цзэ-дун қўлига ўтди.

Пекиндаги ажнабий кузатувчилар мана шу ўзгаришларнинг ҳаммасига баҳо бериб, аввало, эндиликда армияга амалий раҳбарлик ва унинг иши устидан кун сайин назорат қилиб туриш бир-бири билан рақобат қилиб турувчи бир қанча гуруҳларнинг вакилларига тақсимлаб берилганлигига, бу гуруҳлардан биронтаси ҳам устун мавқега эга эмаслигига эътиборни жалб қилмоқдалар.

Гап нуқул ўткинчи характерда ёнбосиш тўғрисида бормоқда, чунки бу ўзгаришлар Пекиндаги ҳукмрон доиралар ўртасида бўлган ихтилофларнинг кескинлигини камайтирмайди.

Кузатувчилар мана шу воқеаларнинг ҳаммасига ҳарбий ҳокимиятни Линь Бяо даврида бўлгани сингари бирон-бир якка арбоб қўлида марказлаштиришга йўл қўймаслик ниятининг оқибати, деб ҳисобламоқдалар.

Айни вақтда Хитойнинг ички ҳаётида армиянинг ролини кучайтиришга, унга ҳақиқатда полициячилик бурчини юклашга уриниб кўрилмоқда. Мамлакат ишларига раҳбарликни ўз қўлига олишга даъво қилаётган гуруҳларнинг ҳар бири оқибат пировардида қуролли кучлар устидан ўз назоратини ўрнатиб, уни ҳар қандай эҳтимол тутилган ларзалар олдида ишончли таянч кучга айлантирмоқчи бўлади. Пекиндаги расмий пропаганда шу кунларда армия ҳамиша мавжуд режимнинг содиқ ёрдамчиси бўлиб келди ва «Маонинг революцион йўлига амал қилди» деган тезис тинмай такрорламоқда. Ҳолбуки, ўтмишда армия билан режим ўртасидаги муносабатларнинг бир неча марта кескин тус олганлиги, Мао Цзэ-дун йўлига нисбатан оппозицияда бўлганлар худди мана шу армия доираларида алоҳида куч билан намоён бўлганлиги маълум.

Мудофаа министри лавозимининг 1971 йилдан бери яъни Линь Бяо йўқ қилинган вақтдан бери бўш турганлиги ҳам бежиз эмас. Мао Цзэ-дун Линь Бяони ўзининг ўринбосари ва маслакдоши сифатида армияда ҳокимиятни тамомила унинг қўлига топшириб қўйган эди.

Бош штаб бошлиғи лавозимида қанчадан-қанча киши уриниб кетди. Хуан Кэ-чан 1959 йилда маочиларнинг «ички сиёсатига қўшилмаганлиги учун» ғазабга дучор бўлди. Унинг ўрнига тайинланган Ло Жуй-цин «Лю Шао-цининг гумаштаси» бўлиб чиқди ва «маданий революция» даврида қатл қилинди. Кейинчалик бош штаб бошлиғи лавозимини Ян Чэн-у эгаллади. У ҳам ўз навбатида 1968 йил март ойида «антипартиявий гуруҳнинг бошлиғи» деб эълон қилинди. Шундан кейин бу лавозимга тайинланган Хуан Юн-шэн Линь Бяо билан айни бир вақтда 1971 йилда ғойиб бўлди.

Маочилар ўзларининг ҳарбий кадрларини алмаштириб туриб шу билан мамлакатдаги вазиятнинг барқарорлигига ишонмаётганликларини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатдилар.

А. КРАСИКОВ,
ТАСС шарҳчиси.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

СИРДАРЁ ЎҒЛОНЛАРИ

ЯҚИНДА «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА «СИРДАРЁ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАЛАРИ РЕДАКЦИЯЛАРИНИНГ ТАКЛИФИГА БИНОАН СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА ЯШАБ МЕҲНАТ ҚИЛАЁТГАН УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИДАН БИР ГРУППАСИ УЧРАШУВ СТОЛИ АТРОФИГА ТЎПЛАНДИЛАР.

Улуғ Ватан урушининг оловли йиллари, даҳшатли жанг майдонлари. Уларни эслашнинг ўзи ҳам нақадар оғир. Мана бу стол атрофида ўтирган кишилар эса ана шу даҳшатли йиллар ва йўлларни босиб ўтган баҳодирлардир. Улар орасида Брест қалъасини ҳимоя қилганлар, Волга бўйлари ва Курскда душманни қон қақшатганлар, Белоруссия ва Украина тупроқлари учун қон тўкканлар, Кавказ тоғларида партизанлик қилиб фашистларга даҳшат солганлар, Днепр, ва Сож дарёларини кечиб ўтиб, бутун Европа бўйлаб фашистларни қувганлар ва ниҳоят Рейхстагни штурм қилган азаматлар бор.

1941 йил 22 июннинг тонготар пайти... Унинг нақадар даҳшатли бўлганини Мадамин Ҳожиевдан сўранг. Ўша мудҳиш тонгда у Брест қалъаси ҳимоячилари сафида эди. Бу афсонавий қалъа жангчилари ҳақида кўп ўқигансиз, кўп эшитгансиз. Ҳозир уларни такрорлашга эҳтиёж бўлмаса керак. Биз, қалъа ҳимоячиларидан бири бўлган Мадамин Ҳожиев ҳақида икки оғиз гапирмоқчимиз, холос. 1943 йили иккита қўлтиқ таёқ билан ўз юртига қайтиб келди. Унинг бир оёғида 20 та осколка бор эди. Чорак асрдан сўнг жарроҳлар ана шу осколкаларнинг 2 тасини олиб ташлади. Аммо қолганлари ҳамон унга азоб беради, урушнинг даҳшатли кунларини ёдга солади.

Улуғ Ватан уруши йилларида Мирзачўлнинг асл фарзандлари гулистонлик Турғун Аҳмедов, ховослик Жўрахон Усмонов, Михаил Тумакин, боёвутлик Елена Стемпковскаялар Ватаннинг олий нишони Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган унвонга сазовор бўлдилар. Бу азаматлар жанг майдонларида қаҳрамонларча ҳалок бўлишган. Бугунги даврада яна бир қаҳрамон — Совет Иттифоқи Қаҳрамони Андрей Федотович Шукин ўтирибди.

— Кўп жангларда қатнашдим, — дейди Андрей Федотович. — Лекин Днепр дарёсини кечиб ўтиш онлари сира ёдимдан чиқмайди. 1943 йил 14 октябрда Днепр бўйига келдик. Эрталаб соат бешда дарёни кечиб ўтиш ҳақида буйруқ берилди. Взводимиздаги 13 жангчи бирдек сувга ташландик. Ҳаракатимизни сезиб қолган душман дарё юзига бомбалар, снарядлар, ўқлар ёғдириб ташлади. Взводимизнинг 7 жангчиси сувдаёқ ҳалок бўлишди. Қолган олтовимиз ҳам жароҳатланган эдик. Нариги қирғоққа сузиб чиқаётганимизда тонг ёришиб қолган, ҳамма нарса равшан кўринар эди. Фашистлар бизларга ҳужум қилдилар. Милтиқларнинг найза ва қўндоқлари, муштлар ишга солинди. Аммо чекинмадик. Дарёнинг ўнг қирғоғини икки кун ҳимоя қилдик. 16 октябрда орқадан катта мадад келгандан сўнг ҳужумга ташландик.

— Биз кечиб ўта бошлаган жойда эса дарё юзини даҳшатли олов қоплаган эди. — Гапга қўшилди Нина Никитична Туровец. — Лекин жангчиларимиз ёнсалар ҳам, яралансалар ҳам фақат олға интилишар эди. Ҳа. Днепр бўйидаги жасорат асрлар оша яшайди.

Нина Туровец алоқачи эди. У кўп оғир кунларни бошдан кечирди, урушнинг сўнгги кунларигача жанговар сафда бўлди. Ҳозир у даврадаги мавзуни давом эттириб, ўтирганларга бир воқеани ҳикоя қилиб берди:

— Ғарбий Украинанинг Славутич посёлкасида фронтимиз қўмондони Ватутин оғир яраланди ва сўнгра ҳалок бўлди. Қўшинларимиз ҳужумга ўтгач, шу посёлканинг четрогида бир мудҳиш воқеанинг устидан чиқдик. Немислар 125 та гўдак ва ёш болаларни катта бир чуқурга ташлаб кетишган эди. Фашист деган лаънати ана шундай ёвуз, қонхўр эди.

Нина Туровец 1948 йилдан бери Мирзачўлда ўқитувчилик қилади. Ўтган йили унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берилди. Бу йил у ўзи тарихдан дарс бераётган Гулистон шаҳридаги Ғафур Ғулом номли ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари билан биргаликда Днепр бўйларига саёҳат қилмоқчи. Ҳа, бу саёҳатнинг нақадар ҳаяжонли бўлишини тасаввур этиш мумкин.

— Сизларнинг гапларингизни тинглаб, мен ҳам ҳозир бир воқеани ёдга олдим, — деди Турсунбой Латипов, — Белоруссия тупроғида ёв билан қақшатқич жанг борар эди. Биз, тўпчилар, Минск яқинидаги катта тош йўлда душман танкларини пойлаб ётибмиз. Разведкачиларимиз немис танклари келаётганини хабар қилишди. Биз ўз тўпларимизга ёпишдик. Мен тўп командири эдим. Биз олдинги сафда шиддат билан бостириб келаётган танкларнинг бирини сўнгра иккинчисини мажақлаб, ёндириб ташладик. Аммо учинчисини нишонга олаётганимизда тўпимизга снаряд тегиб, ҳаммамиз ҳар ёққа учиб кетдик.

Шундан сўнг нима бўлганини, орадан қанча вақт ўтганини билмайман. Госпиталда ўзимга келдим-у, агитатор аёлнинг сўзлари қулоғимга чалина бошлади. У касалларга қайсидир газетада босилган: «Душманга Турсунбой Латиповчасига зарба берайлик» деган мақолани ўқиб бераётган эди...

Турсунбой Латипов Қизил Армия сафидан 1946 йили кўксига учта Қизил Юлдуз ордени ва бир қанча медаллар тақиб қайтди. Сўнгра Боёвутда қўриқ ер очиб колхоз тузди. Мана, салкам 30 йилдан бери ана шу колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Буюк ғалабанинг шонли 30 йиллиги тобора яқинлашиб келмоқда. Барча жойларда бўлаётгани каби Сирдарё областида ҳам бу катта байрамни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган ҳаракат тобора кучаймоқда. Область партия комитети Буюк Ғалабанинг 30 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан махсус тадбир ишлаб чиқди. Шунингдек, областнинг барча жойларида ана шу улуғ санага қизғин тайёргарлик кўрилаётир. Ҳамманинг куч-ғайрати шонли ғалаба байрамини муносиб совғалар билан кутиб олишга қаратилган.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

С. ХОЛМУРОДОВ,
«Сирдарё ҳақиқати» газетасининг бўлим мудири.

Суратда: «Совет Ўзбекистони» ва «Сирдарё ҳақиқати» газеталари редакцияларининг меҳмонлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан бир группаси: (чапдан ўнгга) биринчи қаторда — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тожиқўзи Болбобоев, Нина Туровец, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Андрей Шукин, Солижон Алимов. Орқада — Жўрақул Ҳаққбердиев, Надежда Ҳаққбердиева, Жуманазар Ҳожиев, Суронқул Остонақулов, Мадамин Ҳожиев.

А. Нуриев фотоси.

НОННИ ҚАДРЛАНГ

...УШОҚ ҲАМ НОН

Кундалик ҳаётимиз, план ва топшириқларимизни нонсиз тасаввур қила олмаймиз. Эл дастурхонига сифатли нон етказиб бериш корхонамиз коллективининг бирдан-бир вазифасидир.

Комбинатимизда нон-булка ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми йилдан-йилга ошиб, ўтган йилги планда белгиланган 4700 ўрнига 4980 тонна нон ва булка ишлаб чиқарилди. Якунловчи йилнинг январь ойида эса аҳолига 405 тонна ўрнига 417 тонна юқори сифатли нон етказиб берилди. Янги технология, рационализаторлик таклифлари жорий этилиши туфайли маҳсулот сифати анча яхшиланди. Биз касбимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Айни вақтда ўз устимизга юкланган масъулиятни чуқур ҳис қиламиз. Нон сифати истеъмолчиларимизга манзур бўлсагина меҳнатимиз ўрнига тушган бўлади. Бу мақсадга эришиш йўлида куч-ғайратимизни аямай ишламоқдамиз. И. Хусанов, Б. Қурбонова каби моҳир мастерлар. М. Отамуродов, П. Худойберганова, Т. Елесенко каби машинистлар меҳнатда алоҳида жонбозлик кўрсатишяпти.

Нонни исроф қилиш ҳоллари табиийки бизни хуноб қилади. Нонни муҳайё қилиш учун деҳқон ҳам, ишчи ҳам қанчадан-қанча заҳмат чеккан, биз эса уни қалб қўримиз билан пиширганмиз. Афсуски, баъзида меҳнатимизнинг қадрсизланганини кўриб қаттиқ ранжиймиз. Хонадонлар, умумий овқатланиш тармоқларидаги нон исрофгарчиликларига барҳам бериш керак. Нон ҳам нон, ушоқ ҳам нон. Ушоқ ҳам нобуд бўлмасин.

Нонни увол қилмаслик, фаровонликнинг қадрига етиш демакдир, халқ ризқ-насибасини тўкиб сочмаслик деганидир.

Биз озиқ-овқат ходимлари эса халқни сифатли, иштаҳабоп нон билан таъминлашдек фахрли бурчимизни шараф билан оқлаймиз.

Қурбоной ТОЖИЕВА,
Урганч нон комбинатининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

НАЗМ ДАФТАРИДАН

БИР ОҒИЗ ШИРИН СЎЗ

Инсон қалби гўё бепоён олам,
Инсон қалби денгиз — йўқдир
ниҳоя.
Ташвиши дунёни қамрар бўлса
ҳам,
Бир оғиз ширин сўз унга кифоя.
Оламни тиғ билан бўлмайди олиб,
Лекин забт этиши мумкин битта
сўз
Бир сўзки — дунёга ларзалар
солиб,
Тийрак боқиб турган хеч юмилмас
кўз.
Яшашга зарурдир қуёшнинг тиғи,
Дастурхон зийнати бўлган нону —
туз.
Аммо бўлмас эди турмуш қизиғи,
Бўлмаса бир оғиз дилдан ширин
сўз!
Ҳар сўзнинг бор тоши, торозуси
ҳам,
Ҳар кўнгил ўлчайди айтилган они.
Гоҳида бир сўз-ла йиқилар одам,
Гоҳида бир сўзда қолар эрмони.
Сўзнинг ўлчовидир кўзларнинг
нури,
Эзгу хаёлларнинг энг сараси ҳам.
Ширин сўз — сен учун юракнинг
тўри.
Шу сўзда ҳаётнинг бор бисоти
жам!
Одамлар яшайди елкама-елка,

Бир оғиз ширин сўз боғлар
дилларни.
Кўнгиллар яйрайди,
яшнайди ўлка,
Дўст билан ўтилар олис
йўлларни!

БАХТ

Дўстларим!
Шоирга кўп нарса керакмас,
Бир мисра дардида тун бедор
боқиш,
Қувонар болалар олган чоғ шод
нафас,
Бошини осмонга етказар бир
олқиш!
Ҳаммага эзгулик улашар,
билсангиз,
Кўнгиллар тоғдек тик,
Сув тиниқ бўлса, бас.
Завқ олар агар сиз шодона
кулсангиз,
Азизлар!
Шоирга кўп нарса керакмас!
Кампирлар бошида ҳилпиллар оқ
рўмол,
Боболар суҳбати бахш этур бир
ҳузур.
Чорлаган шод кулиб бахт тўла
истиқбол,
Инсонлар кўзида барқ уриб ўйнар
нур!
Майсанинг кўксида йилт этган
шудринг ҳам,
Тонг чоғи ҳамхуш бўй таратган гулзорлар,
Ҳаммаси кўнгилга сирдошу
чўнг олам,
Шоирга кўп нарса керакмас,
ўртоқлар!
Йўлларга фарзандин кузатган
оналар,
Йўлларга кўз тикиб қолган
эй мунис ёр,
Йўлларга поёндоз киприкда қотган
зар,
Сизларга тилагим:
Бўлингиз бахтиёр!
Деҳқонми,
боғбонми,
инженер,
меҳнаткаш,
Олиму министр — бир одам
аслида.
Шоирлар уларга улашар завқ
яккаш,
Зарра доғ кўрмайин ҳар инсон
наслида.
Эл омон,
Замон тинч,
Соф бўлсин мовий кўк,
Ҳаётда ошиқ дил эъзозли —
муқаддас.
Яшамоқ қадри ҳам чўнг қоя —
элга кўрк.
Шулар — шеър,
Шоирга кўп нарса керакмас!
Ёшарган дунёда яшангиз саломат,
Ҳар дилда мангуга сўнмасин соф
ҳавас.
Ўткинчи дақиқа кўз ёшдек омонат,
Шулар — шеър,
Шоирга кўп нарса керакмас!
Ширин давраларда барқарор гар
суҳбат,
Боғлар қучоғида кезганда дилбар
сас,
Қоғозга тўкилар бир сатр —
томчи бахт,
Дўстларим!
Шоирга кўп нарса керакмас!

ТУЛҚИН

АХБОРОТ ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

КОЛХОЗ ТАРИХИНИНГ ОЙНАСИ

НАМАНГАН. Область колхозлари ва совхозларида жанговар шон-шуҳрат музейларининг сони тобора кўпайиб бормоқда. Яқинда Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда ҳам ана шундай музей ташкил этилди.

Музей залларига қўйилган экспонатларда ва расмларда коллектив хўжалик аъзолари амалга оширган қаҳрамонона ишлар ўз ифодасини топган. Колхоз меҳнаткашларининг Улуғ Ватан уруши йилларида ёвуз душманга қарши олиб борилган жанглардаги ҳамда фронт орқасидаги тенгсиз жасоратига ҳам алоҳида ўрин ажратилган. Хўжалик меҳнат аҳлининг шу кунлардаги фаровон ва бахтиёр ҳаёти, нурли истиқболи ҳам музей экспонатлари воситаси билан ишонарли тарзда ҳикоя қилинган.

ИШЧИ КЛУБЛАРИГА ДИПЛОМЛАР

ЧИРЧИҚ электр химия комбинати мусобақадош цехларининг вакиллари ўз маданият саройларида «Беш йиллик билан учрашув» деган тематик кеча ўтказиш учун тўпландилар. Улар социалистик мусобақани ташкил этишдаги тажрибаларини ўртоқлашдилар, бу мусобақа корхонага беш йилликнинг тўрт йили планини муддатидан икки ҳафта олдин бажариш имкониятини берди. Эндиликда эса 1975 йилда янги меҳнат муваффақиятларини қўлга киритишга кўмаклашмоқда. Бу ерда тажрибани оммалаштиришга, ёшларнинг мураббийлари бўлган ветеранларни шарафлашга бағишланган шундай кечалар мунтазам ўтказиб турилади.

Республика кўриги натижаларига биноан Чирчиқ кимёгарларининг маданият саройи биринчи даражали диплом билан мукофотланди. Электрон техника заводининг, ВЛКСМ 20 йиллиги номли Бухоро тикувчилик фабрикасининг клублари, Фарғона тўқимачилик комбинати ва Самарқанд суперфосфат заводининг маданият саройлари ҳам шундай мукофотни олишга сазовор бўлди.

Ишчилар клублари ва маданият саройларидан 11 таси иккинчи даражали диплом, республикадаги ўнта совхоз ва бешта корхонанинг клублари учинчи даражали диплом олишга сазовор бўлди.

ҒАЛАБА КУНИГАЧА

НАМАНГАНдаги 2-автобазанинг шофери, комсомол аъзоси Александр Тауберт «КРАЗ» маркали кучли ағдарма машинасини капитал ремонтсиз тўрт йилдан буён юргизмоқда. У ғалаба кунини муносиб кутиб олиш учун мусобақани автомобиль хўжалигида биринчи бўлиб бошлаб берди. Ёш шофер ҳар куни икки смена нормасини бажариш — бирини ўзи учун, иккинчисини эса донг чиқарган наманганлик ҳамшаҳри, Совет Иттифоқи қаҳрамони Борис Андреевич Ивановский учун бажариш мажбуриятини олди.

Бу комсомол ўз сўзининг устидан чиқмоқда. Александр Тауберт йил бошидан буён икки ойлик топшириқни бажариб қўйди.

ШАШКАЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

НУКУС. Рус шашкаси бўйича Қорақалпоғистон АССР биринчилиги мусобақаси тугади. Бу мусобақада Орол бўйидаги машҳур спортчилар иштирок этдилар.

Хотин-қизлар ўртасидаги мусобақа айниқса кескин бўлди. Ўқувчи Гулжамол Сармонова чемпион бўлди, иккинчи ўринни мактаб ўқувчиси Галя Тен эгаллади.

Эркаклар орасида нукуслик В. Шиварев билан Т. Г. Шевченко номли Қорақалпоғистон Давлат педагогика институтининг студенти К. Сайфуллаев ҳамда Чимбой шаҳридан келган ўқитувчи К. Қобулов ўртасидаги кураш айниқса мароқли бўлди. В. Шиваревга Қорақалпоғистон АССР чемпиони унвони берилди, иккинчи ўринни К. Сайфуллаев эгаллади.

АХБОРОТ

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

УН БЕШ ЯРИМ ЁШДАН ОШМАГАН БОЛАЛАРНИНГ (асранди болаларнинг) **ОТА-ОНАЛАРИ, БОЛАНИНГ БУВИСИ, БОБОСИ ВА БОШҚА ҚАРИНДОШЛАРИ БОЛАЛАР ФОЙДАСИГА СТРАХОВАНИЕ ШАРТНОМАСИ ТУЗИШЛАРИ МУМКИН.**

Шартномага кўра, страхование муддати тугагандан кейин, шартномада келишилган сумма — 300, 500 ёки 1000 сўм тўланади. Бир бола фойдасига бир неча страхование шартномаси тузилиши мумкин.

Страхование муддати болани страхование қилиш ҳақида ариза берилган кундан то 18 ёшигача бўлган вақтга белгиланади. Агар боланинг ёши саккиздан ошмаган бўлса, шартнома қисқартирилган муддат — 10 йилга тузилиши мумкин.

Ойлик бадал боланинг шартнома тузилган кундаги ёшига, страхование муддати, страхование суммаси ва қайси вақтгача бадал тўлашига қараб олинади.

Бадаллар (қисқа муддатга ёки страхованиенинг бутун муддати давомида) страхование қилган агентликка расчёт, нақд пул ёки омонат касса орқали расчёт дафтарча бўйича тўланади. Страхование бадалини бир вақтнинг ўзида камайтирилган тариф бўйича бир йўла ҳамма муддатга тўлаш мумкин.

Страхование шартномаси шартларига биноан бирон кўнгилсиз ҳодисадан боланинг соғлиғига жиддий зарар етса, шунингдек кана энцефалити ёки полиомелит касаллиги билан оғриганда страхование пулини ёки унинг бир қисмини тўлаш назарда тутилади. Бундан ташқари, страхование шартномасида кўзда тутилган маълум ҳолларда страхование қилган шахсга 200 сўм нафақа ва унинг тўлаган ҳамма бадаллари қайтариб берилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00—МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм. 18.45 — Биринчи рус революциясининг 70 йиллигига бағишланган кўрсатув. 19.15—**«Ахборот».** 19.30 — Телефильм. 20.00 — Миллионлар ленинча университети. 20.15 — Ёзувчи ва замон. 20.45 — **«Ахборот».** 21.05 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Чинор** (бадиий фильмнинг 3-серияси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.30 —**Пушкиннинг ўлими** (телефильм). 18.30 —МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 «Колокольчик» театри. 19.30 — СССР халқлари адабиёти. **М. Танк** (Тошкент). 20.00 — Телетомошабинларнинг саволларига СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев жавоб беради. 20.30 — Бадиий фильм. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. (Тошкент). 22.30 — Нежданова кўчасида. 23.25 — **Спортлото. УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ўқитувчи экрани. 20.00 — Чолғу асбоблари ва уларнинг тарихи. 20.30 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15— **Оғиш бурчаги** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/II да **Трубадур,** 13/II да **Анна Каренина.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/II да **Чақмоқ,** 13/II да **Қароқчилар,** 14/II да **Чақмоқ.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/II да **Нурхон,** 13/II да **Фарғона тонг отгунча,** 14/II да **Ажаб савдолар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/II да **Беш кунлик куёв** (19.00), 14/II да **Биринчи бўса** (19.00).

КИНО

Тонг — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00), «ДРУЖБА» 10.20, 15.00, 16.30, 21.00).

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги коллегияси ва жамоат ташкилотлари министр Ғ. А. Абдураҳмоновга отаси

Абдураҳмон МАДЕРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

В. И. Ленин номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат университети ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, филология фанлари доктори, профессор Ғ. А. Абдураҳмоновга отаси

Абдураҳмон МАДЕРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✶ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.
Р. 02212. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 36.